

วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ซึ่งจะทำเสนอเป็นลำดับดังต่อไปนี้ คือ

1. ความต้องการ การศึกษาระดับอุดมศึกษา
2. ผลของระบบการสอบคัดเลือกรวม
3. หลักความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา
4. ระบบการคัดเลือกด้วยวิธีพิเศษ
5. โครงการรับนิสิตด้วยวิธีพิเศษของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
6. การศึกษาเชิงประเมินโครงการ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความต้องการการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

การศึกษาเป็นสิ่งที่คนทั่วไปยอมรับว่าเป็นสิ่งจำเป็น ที่พึงประสงค์และมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เพราะทำให้คนมีประสิทธิภาพในการทำงานดีขึ้น การศึกษาจึงเป็นการลงทุนอย่างหนึ่ง ดังที่ ภิญญ สาธร ได้กล่าวว่า "การศึกษาเป็นการลงทุนเพื่อพัฒนาคุณภาพของพลเมือง ผลที่ได้จากการลงทุนเพื่อการศึกษา มีค่ามากกว่าผลการลงทุนในธุรกิจอื่น ๆ ทุกชนิด เพราะเป็นการลงทุนที่ค่อย ๆ เพิ่มเติมลงไปทีละน้อย แต่ต้องกระทำติดต่อกันตลอดระยะเวลาอันยาวนาน ผลที่ได้คือความมีคุณภาพของคน ประเทศใดก็ตามมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ประเทศนั้นก็จะทำการใดๆ ได้สำเร็จสัมความปรารถนาทั้งสิ้น ในทางตรงกันข้าม ประเทศใดมีพลเมืองที่ขาดคุณภาพ ประเทศนั้นจะทำการใดก็ไม่สำเร็จ ไม่ว่าจะลงทุนด้วยเงินจำนวนมากสักเพียงใดในการนั้น เมื่อคนปฏิบัติขาดคุณภาพ ผลงานก็ย่อมไม่มีคุณภาพไปด้วยอาจจะล้มเหลวขาดทุนล่มจมก็ได้" (ภิญญ สาธร : 2525 อ้างในเข้า ลีทธิชัย : 2526) รัฐจึงต้องรับภาระในเรื่องการจัดการศึกษา โดย

จัดให้มีการศึกษาภาคบังคับในระดับประถมศึกษา และให้เงินอุดหนุนการศึกษาในระดับอื่น ๆ การศึกษายิ่งสูงก็จะช่วยเสริมฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาระดับอุดมศึกษา "ซึ่งเป็นการศึกษาระดับสูง ซึ่งมุ่งที่การผลิตนักวิชาชั้นสูงสาขาต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาประเทศ" (วิจิตร ศรีสอาน : 2518) จะทำให้ผู้จบการศึกษาในระดับนี้ มีโอกาสทำงานระดับสูงที่ส่งผลต่อรายได้ ฐานะเศรษฐกิจของผู้นั้นจะดีขึ้นกว่าการจบการศึกษาที่ต่ำกว่า "หรืออาจกล่าวได้ว่า การศึกษาจึงเป็นบันได สำคัญสำหรับการเลื่อนฐานะทางสังคม นอกจากนี้ ผู้ที่ได้รับการศึกษาจะเป็นผู้ที่สังคมให้ความยกย่องนับถือให้อยู่ในระดับสูงต่างจากคนทั่วไป ดังที่ได้มีการกล่าวเทียบระหว่างผู้ได้รับการศึกษา (The educated) กับมวลชน (The mass) เป็นปัญญาชน (elite) กับสามัญชน (common man)" (ชนิตา รัชพลเมือง 2534:192) ด้วยเหตุนี้ ความต้องการที่จะรับบริการทางการศึกษา ของประชาชนก็ยิ่งทวีมากขึ้น และเมื่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของรัฐ ได้รับการขยายมากขึ้น ทั้งในแง่ของการเพิ่มจำนวนสถาบันการศึกษาในระดับนี้ และการเก็บค่าเล่าเรียนที่ค่อนข้างต่ำ รวมทั้งค่านิยมของการเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่มีชื่อเสียงของรัฐ ทำให้ประชาชนทั่วไปขนานขวายเพื่อเข้ารับบริการการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากขึ้น

จากรายงานการศึกษาไทย ปี 2531 (คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ : 2533) สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัยมีจำนวน 488 แห่ง สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 447 แห่ง เป็นสถาบันของรัฐ 252 แห่ง และเอกชน 195 แห่ง สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 41 แห่ง เป็นของรัฐ 16 แห่ง และเอกชน 25 แห่ง (ปัจจุบัน ปี 2535 ทบวงมหาวิทยาลัย มีสถาบันในสังกัดของรัฐ 19 แห่ง และของเอกชน 26 แห่ง) จำนวนประชากรในวัยที่เรียนระดับนี้ (18-21ปี) มีจำนวนทั้งสิ้น 4.8 ล้านคน แต่มีอัตราส่วนนักศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรีต่อประชากรในวัยเรียนระดับนี้ คิดเป็นร้อยละ 17.95 ถ้าไม่รวมมหาวิทยาลัยจำกัดรับจะมีอัตราส่วนคิดเป็นร้อยละ 7.13 หรือคิดเป็นจำนวน 342,240 คน ซึ่งเป็นผู้ที่สอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวงจำนวน 18,999 คนเท่านั้น (ยุพา วีระไวทยะ : 2532) ดังนั้นจะมีประชากรในวัยเรียนระดับนี้มีโอกาสเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐเพียงร้อยละ 0.40 เท่านั้น ซึ่งส่งผลให้ต้องมีการคัดเลือกหาผู้ที่มีความสามารถในการเรียนสูงเท่านั้น จึงมีโอกาสดำเนินการศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐได้

จากสภาพความจริงที่สังคมไทยมักจะมีค่านิยมและทัศนคติว่าผู้ประสบความสำเร็จ ในชีวิต คือ ผู้สอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ที่สังกัดทบวง

มหาวิทยาลัยได้ เพราะมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งมีความสามารถในการรับจำนวนจำกัด ดังนั้นผู้ที่มีความสามารถสอบแข่งขันผ่านระบบการคัดเลือกได้ คือคนเก่ง จึงมีโอกาสเข้าไปศึกษา นอกจากนี้สื่อมวลชนยังให้ความสำคัญกับผู้สอบได้อันดับหนึ่ง และผู้ที่สามารถสอบได้อันดับหนึ่งในคณะวิชาที่มีการแข่งขันสูงจนกลายเป็นข่าวที่คนให้ความสนใจมากกว่าข่าวอื่น ๆ การให้ความสำคัญยกย่องนักเรียนที่สอบได้อันดับต้น ๆ ดังกล่าว จึงเป็นการตอกย้ำค่านิยมของสังคมต่อการให้ความสำคัญของการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยของรัฐ จากสภาพดังกล่าวจึงทำให้การสอบแข่งขัน เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยมีความเข้มข้นมาก ผู้ปกครองของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จะพยายามทำทุกสิ่งทุกอย่างเต็มที่ตามอัธยาศัยของตน เพื่อช่วยให้บุตรหลานของตนมีโอกาสในการสอบแข่งขันได้มากที่สุด

ผลของระบบการสอบคัดเลือกรวม

จากระบบการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาขึ้นในระบอบแรกก่อนปี พ.ศ. 2505 มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งต่างก็แยกกันสอบคัดเลือกนิสิตนักศึกษาของตนเอง แต่ไม่มีปัญหาอะไรมากนัก เพราะในขณะนั้นจำนวนผู้สมัครสอบยังไม่เยอะ และในขณะนั้น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ยังรับสมัครผู้สำเร็จประโยศเตรียมอุดมศึกษาและเทียบเท่าเข้าเรียนโดยไม่จำกัดจำนวน และไม่ต้องมีการสอบคัดเลือก จึงทำให้มีที่เลือกเรียนมาก แม้ว่าในขณะนั้นจะมีมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาน้อยแห่งก็ตาม โดยสำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติจะทำหน้าที่เพียงแต่ช่วยกำหนดวันสอบของแต่ละสถาบันมิให้ซ้ำกัน และศึกษาตัวเลขจำนวนผู้สมัครและที่สอบเข้าได้ เพื่อคูนแนวโน้มของจำนวนนักศึกษาที่เข้าได้และทำการวิจัย เพื่อจะได้ใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการศึกษาและแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นต่อไป (พโยม วรณศิริ : 2514) จากข้อมูลพบว่า นักเรียนคนหนึ่ง ๆ จะสมัครสอบไว้หลายแห่งเพราะเวลาสอบไม่ตรงกัน ผู้ที่เรียนดีก็จะสอบได้หลายสถาบันทำให้มีการสละสิทธิ์ก่อให้เกิดปัญหาสลับซับซ้อนขึ้นในการเรียกผู้สอบได้ ในลำดับถัดไปหลายครั้ง ในปีการศึกษา 2505 จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ในฐานะประธานสภาการศึกษาแห่งชาติในขณะนั้น จึงมีคำสั่งให้สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติเป็นศูนย์ประสานงาน การสอบคัดเลือกรวม ซึ่งดำเนินการ เช่นเดียวกับปัจจุบัน คือให้ผู้สมัครเข้าสอบสามารถเลือกได้ 6 คณะวิชา โดยเรียงลำดับคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยตามความต้องการ การสอบรวมได้โอนไปเป็นหน้าที่ของทบวงมหาวิทยาลัยตั้งแต่ปี 2516-2517 (สุภา วีระไวทยะ:2532) นับแต่มีการสอบรวมเพื่อคัดเลือกผู้เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

ตลอดเวลา 20 ปี มานี้ นับวันจะมีความเข้มข้นมากขึ้นเป็นลำดับ ในขณะที่จำนวนรับเพิ่มขึ้น
พร้อม ๆ กับมีการขยายสถาบันอุดมศึกษาเพิ่มขึ้น ก็ยังไม่เพียงพอกับความต้องการอยู่เช่นเดิม จะ
เห็นได้จากในช่วงระยะปี 2510-2519 สัดส่วนของผู้ที่มีความสามารถสอบผ่านต่อจำนวนผู้สมัคร
สอบทั้งหมดเฉลี่ยประมาณร้อยละ 31-32 และสัดส่วนดังกล่าวได้ลดลงเกือบเท่าตัวเหลือเพียงโดย
เฉลี่ยร้อยละ 16-18 ในช่วงระยะปี 2528-2534 มีการปรับสูงขึ้นเล็กน้อย จะเห็นได้จากตาราง
สรุปดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนผู้สมัครสอบและผู้สอบได้ จำแนกตามปีการศึกษา

ประเภท	ปี 2528	ปี 2529	ปี 2530...	ปี 2534
จำนวนผู้สมัครสอบ	88,374	97,838	87,358	117,621
จำนวนผู้สอบไม่ได้	73,576	82,539	71,963	95,477
จำนวนผู้สอบได้	14,798	15,299	15,395	22,144
คิดเป็นร้อยละของผู้สอบได้	16.6	15.6	17.62	18.83

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่าสัดส่วนของผู้สมัครสอบต่อผู้สอบได้ช่วงปี 2530 ถึง 2534
ในช่วง 4 ปี ร้อยละของผู้สอบได้สูงขึ้นเพียงเล็กน้อย ร้อยละ 17.62-18.83 เท่านั้น แสดงให้
เห็นว่าการแข่งขันเพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐยังมีการแข่งขันสูง ผู้ที่มีโอกาสเข้า
ศึกษาต่อใน สถาบันอุดมศึกษาเป็นคนกลุ่มน้อยเท่านั้น และมีคนเป็นจำนวนมากต้องผิดหวัง และเมื่อ
นำข้อมูลของผู้สอบผ่านการคัดเลือกหรือผู้ที่มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษามาวิเคราะห์ เพื่อ
พิจารณาให้เห็นภาพฉายของผู้มีโอกาสด้านการศึกษา ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้สอบผ่านเข้า
มหาวิทยาลัยได้ ปีการศึกษา 2534 (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2534) พบว่า

1. ที่ตั้งโรงเรียนของผู้มีโอกาสด้านการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษามากที่สุด คือ
โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนของผู้ที่สอบเข้าได้น้อยที่สุด คือโรงเรียนในเขต
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. อาชีพของบิดาหรือมารดาของผู้ที่มีโอกาสศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาสูงที่สุด คือผู้ที่

บิดาหรือมารดาประกอบอาชีพค้าขายหรือเจ้าของกิจการ รองลงมาคือผู้ที่มีบิดาหรือมารดาประกอบอาชีพรับราชการ ส่วนผู้ที่มีโอกาสสอบเข้าได้น้อยคือ ผู้ที่มีบิดาหรือมารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นอันดับ 3 สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ของ ริชาร์ด เจ. แครฟท์ พบว่า "ลูกของราชการมีโอกาสเข้ามหาวิทยาลัยมากเป็น 268 เท่าของลูกชาวนา เด็กจากครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับการหัตถกรรมหรืออุตสาหกรรมก็ยังมีโอกาสเป็น 36 เท่าของลูกชาวนาค้ำยเช่นกัน" สอดคล้องกับการวิจัยของ สุพา วีระไวทยะ (2532) พบว่า

1. ชายมีโอกาสเข้าศึกษาได้มากกว่าหญิง ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากการกำหนดเพศในการรับผู้เข้าเรียนของบางคณะวิชา
2. หากพิจารณาจากภูมิหลังของการเรียนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคต่างกัน และสังกัดหน่วยงานที่ต่างกัน มีความแตกต่างกันมาก ผู้ที่เรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจากส่วนภูมิภาคจะเสียเปรียบกว่าผู้ที่เรียนสำเร็จจากโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

หลักความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา

ผลการสอบคัดเลือกรวมส่งผลผู้สอบคัดเลือกได้ จะเป็นกลุ่มที่ภูมิหลังเหมือนกันแทบทุกปี ซึ่งมีความแตกต่างจากผู้ศึกษาในชั้นประถมและมัธยมศึกษา ซึ่งจะทำให้สังคมมีช่องว่างมากยิ่งขึ้น ดังนั้นควรจะสร้างความเสมอภาค ในโอกาสทางการศึกษาแก่ทุกคนในสังคม ด้รับอย่างเท่าเทียมกัน

เดอวูล์ป และ ฮังวิสท์ (De Wolf and Hargvist) กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาควรจัดอยู่บนพื้นฐาน 2 ประการ คือ

ประการแรก มาจากความเชื่อที่ว่า ทุกคน ไม่ว่าจะมีความสามารถทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างไร ก็ ควรจะได้รับโอกาสที่เท่าเทียมกัน ในการเข้าศึกษาในระดับสูงสุด

ประการที่สอง เป็นความต้องการที่จะได้กำลังคนที่มี คุณภาพอันเป็นปัจจัยสำคัญ สำหรับกระบวนการผลิตของสังคม (Silver : 1973)

นอกจากนี้ โทวิทท์ กังสนันท์ (วารสารการศึกษาแห่งชาติ : ตุลาคม 2529) ได้กล่าวว่า หลักความเสมอภาคโอกาสทางการศึกษา ควรครอบคลุม องค์ประกอบ ทั้ง 3 ด้าน คือ

1. ให้นักเรียนแต่ละคนควรมีโอกาสเท่าเทียมกันในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ซึ่งเป็นปัจจัยป้อนเข้าไปในระบบการศึกษาในระดับต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา

บิดาหรือมารดาประกอบอาชีพค้าขายหรือเจ้าของกิจการ รองลงมาคือผู้ที่มีบิดาหรือมารดาประกอบอาชีพรับราชการ ส่วนผู้ที่มีโอกาสสอบเข้าได้น้อยคือ ผู้ที่มีบิดาหรือมารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นอันดับ 3 สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ของ ริชาร์ด เจ. แครฟท์ พบว่า "ลูกของราชการมีโอกาสเข้ามหาวิทยาลัยมากเป็น 268 เท่าของลูกชานา เด็กจากครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับการหัตถกรรมหรืออุตสาหกรรมก็ยังมีโอกาสเป็น 36 เท่าของลูกชานาด้วยเช่นกัน" สอดคล้องกับการวิจัยของ ยูพา วีระไวทยะ (2532) พบว่า

1. ชายมีโอกาสเข้าศึกษาได้มากกว่าหญิง ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากการกำหนดเพศในการรับผู้เข้าเรียนของบางคณะวิชา
2. หากพิจารณาจากภูมิหลังของการเรียนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคต่างกัน และสังกัดหน่วยงานที่ต่างกัน มีความแตกต่างกันมาก ผู้ที่เรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจากส่วนภูมิภาคจะเสียเปรียบกว่าผู้ที่เรียนสำเร็จจากโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

หลักความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา

ผลการสอบคัดเลือกรวมส่งผลผู้สอบคัดเลือกได้ จะเป็นกลุ่มที่ภูมิหลังเหมือนกันแทบทุกปี ซึ่งมีความแตกต่างจากผู้ศึกษาในชั้นประถมและมัธยมศึกษา ซึ่งจะทำให้สังคมมีช่องว่างมากยิ่งขึ้น ดังนั้นควรจะสร้างความเสมอภาค ในโอกาสทางการศึกษาแก่ทุกคนในสังคม ได้รับอย่างเท่าเทียมกัน

เดอวูล์ป และ ฮังวิสท์ (De Wolf and Hargvist) กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาควรจัดอยู่บนพื้นฐาน 2 ประการ คือ

ประการแรก มาจากความเชื่อที่ว่า ทุกคน ไม่ว่าจะ มีสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างไร ก็ ควรจะได้รับโอกาสที่เท่าเทียมกัน ในการเข้าศึกษาในระดับสูงสุด

ประการที่สอง เป็นความต้องการที่จะได้กำลังคนที่มี คุณภาพอันเป็นปัจจัยสำคัญ สำหรับกระบวนการผลิตของสังคม (Silver : 1973)

นอกจากนี้ โกวิตซ์ กังสนันท์ (วารสารการศึกษาแห่งชาติ : ตุลาคม 2529) ได้กล่าวว่า หลักความเสมอภาคโอกาสทางการศึกษา ควรครอบคลุม องค์ประกอบ ทั้ง 3 ด้าน คือ

1. ให้นักเรียนแต่ละคนควรมีโอกาสเท่าเทียมกันในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ซึ่งเป็นปัจจัยป้อนเข้าไปในระบบการศึกษาในระดับต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา

2. นักเรียนทุกคนที่มีความสามารถระดับเดียวกันควรมีโอกาสได้รับการศึกษา (Education Attainments) เท่าเทียมกัน นั่นคือ ภูมิหลังด้านสังคม เศรษฐกิจของนักเรียนไม่ควรจะเป็นปัจจัยกำหนดโอกาสทางการศึกษาของนักเรียน

3. นักเรียนทุกคนควรมีโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกัน แม้ว่านักเรียนเหล่านั้นมาจากภูมิหลังด้านสังคม เศรษฐกิจที่แตกต่างกันและมีความสามารถไม่เท่ากัน ระบบการศึกษาจะต้องพยายามจัดหรือลดความเหลื่อมล้ำ ในด้านสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของนักเรียนในแต่ละระดับให้ลดลงให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

โอกาสทางการศึกษาไม่ควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของระบบผลสัมฤทธิ์ (Meritocracy) ที่เน้นความสามารถเฉพาะตัวของนักเรียนมากเกินไป แต่ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน สามารถพัฒนาความรู้และความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาที่ตนถนัด ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปแบบของการจัดโครงการการศึกษาพิเศษ (Special Programmes) เช่น ด้านภาษา ดนตรี และคณิตศาสตร์ เป็นต้น

จากหลักการดังกล่าว การจัดการศึกษา จึงควรกระจายโอกาสเพื่อให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นสิทธิอันชอบธรรมของมนุษย์ทุกคน สมาชิกทุกคนจึงมีสิทธิได้รับการศึกษา แต่ต่างกันไปตามระดับความสามารถ ดังนั้นความไม่เท่าเทียมกันที่เกิดขึ้นในระบบการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจึงต้องมีการแก้ไขให้ได้มากที่สุด การแก้ปัญหาความไม่เสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้มีการจัดกระทำใน 2 ประการ คือ การวางแผนขยายโอกาสในการเข้าศึกษาในด้านปริมาณให้มากขึ้น และการปรับเปลี่ยนวิธีสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย ดังนี้คือ

ประการที่ 1 การวางแผนขยายโอกาสในการเข้าศึกษาในด้านปริมาณมีดังนี้ คือ

1.1 มีการเปิดมหาวิทยาลัยไม่จำกัดรับ คือ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในปี พ.ศ. 2514 และมหาวิทยาลัยใช้ระบบการสอนทางไกล คือมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ในปี พ.ศ. 2521 ให้ทุกคนมีสิทธิเข้าศึกษาตามความต้องการในสาขาที่เปิดสอน แต่เมื่อพิจารณาจากสาขาที่ทำการเปิดสอนของทั้ง 2 มหาวิทยาลัย นับตั้งแต่เริ่มเปิดทำการสอนจนถึง กันยายน 2536 จากทบวงมหาวิทยาลัย พบว่ายังมีสาขาวิชาอีกจำนวนมากที่ทั้ง 2 มหาวิทยาลัยไม่ทำการเปิดสอน ดังนี้คือ

กลุ่มวิชาและสาขาวิชาที่มหาวิทยาลัยไม่จำกัดและมหาวิทยาลัยสอนทางไกลไม่เปิดสอน

แยกกลุ่มสาขาวิชาตามระบบ ISCED

กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ศาสนา และเทววิทยา ได้แก่ สาขาวิชา

- 1) ศึกษารวมคดี

กลุ่มสาขาวิชาจิตรศิลป์และประยุกต์ศาสตร์ ทุกสาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชา

- 2) จิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์
- 3) มัลทนต์ศิลป์ การออกแบบ ศิลปอุตสาหกรรม
- 4) ทศนศิลป์ นิเทศศิลป์ นฤมิตรศิลป์ ทฤษฎีศิลป์
- 5) ประวัติและปรัชญาศิลปะ
- 6) การละคร นาฏศาสตร์ นาฏศิลป์
- 7) ดนตรี ดุริยางศาสตร์

กลุ่มสาขาวิชาแพทยศาสตร์และวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพอนามัยได้แก่สาขาวิชา

- 8) แพทยศาสตร์
- 9) ทันตแพทยศาสตร์
- 10) เภสัชศาสตร์
- 11) เทคนิคการแพทย์ รังสีเทคนิค
- 12) กายภาพบำบัด กิจกรรมบำบัด

กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ทุกสาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชา

- 13) วิศวกรรมศาสตร์
- 14) สถาปัตยกรรมศาสตร์

กลุ่มสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ วนศาสตร์ และการประมง ได้แก่ สาขาวิชา

- 15) สัตวแพทยศาสตร์ สัตวบาล สัตวสาธารณสุข
- 16) ประมง เทคโนโลยีการประมง วาริชศาสตร์
- 17) เกษตรศาสตร์
- 18) เทคโนโลยีการผลิตสัตว์
- 19) วนศาสตร์ เทคโนโลยีสวนผลิตภัณฑ์

จากข้อมูลข้างต้น ทำให้เห็นผู้ที่ประสงค์เรียนในรายวิชาข้างต้น ก็จะต้องผ่านระบบสอบแข่งขันเข้าศึกษาในสถาบันของรัฐทั้ง 20 แห่ง ซึ่งมีการเปิดสอนทุกสาขาวิชา ดังนั้นก็จะเข้าสู่วงจรความไม่เสมอภาคโอกาสทางการศึกษาอีกเช่นเดิม

1.2 เพิ่มจำนวนรับในสาขาค่าง ๆ เป็นประจำแทบทุกปี มีการเปิดสาขาวิชาใหม่เพิ่มในแต่ละสถาบัน และมีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยใหม่ (ที่มีใช้การเปลี่ยนชื่อสถาบัน) ได้แก่ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี แต่ปรากฏว่า จำนวนผู้สมัครเข้าสอบคัดเลือกยังคงมีจำนวนอยู่ในระดับสูง เช่นเดิมสัดส่วนผู้สอบเข้าได้และผู้สอบไม่ได้ยังคงมีสัดส่วนใกล้เคียงกันในระหว่างปีต่อปี

จากทั้ง 2 วิธีการในการขยายในด้านปริมาณแล้วก็ยังไม่อาจสนองต่อโอกาสทางการศึกษาเท่าใดนัก ดังที่กล่าวเหตุผลข้างต้น

ประการที่ 2 การปรับเปลี่ยนวิธีสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย

2.1 การสอบคัดเลือกโดยจัดสรรโควตา จากข้อมูลของผู้สอบคัดเลือกได้นับตั้งแต่ปีพ.ศ. 2510 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ได้ข้อมูลที่ตรงกัน กล่าวคือ ผู้สอบเข้าได้ในสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้มาจากครอบครัวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยภูมิภาคจึงมีโครงการลดความไม่เสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยจัดสรรโควตาให้แก่ผู้ที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าในท้องถิ่นได้เข้าศึกษาต่อ โดยสอบแข่งขันในภูมิภาคเดียวกันเอง การรับเข้าในลักษณะนี้เริ่มเป็นครั้งแรกที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในปี พ.ศ. 2512 โดยรับนักศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ได้คะแนนสูงสุด 5 เปรอร์เซ็นต์แรก โดยไม่ต้องสอบแข่งขัน ต่อมาที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในปี พ.ศ. 2514 โดยรับ 10 เปรอร์เซ็นต์แรกของผู้ที่ได้คะแนนมัธยมศึกษาตอนปลายสูงสุดของภาคเหนือ และที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในปี พ.ศ. 2516 โดยรับผู้ที่ได้คะแนนสูงสุด 10 เปรอร์เซ็นต์แรกของภาคใต้ เช่นเดียวกัน ต่อมาได้มีการให้โควตาเพิ่มขึ้นตามลำดับ โดยใช้วิธีการสอบคัดเลือกแทนการคัดเลือก ปัจจุบันการให้โควตาในมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคมีสูงถึงประมาณร้อยละ 50 ของจำนวนที่มหาวิทยาลัยรับได้ทั้งหมด

อย่างไรก็ดีแม้ว่าการสอบคัดเลือกโดยใช้โควตาพิเศษนี้จะช่วยลดปัญหาความไม่เสมอภาคทางการศึกษาของผู้มีภูมิลำเนาอยู่ภูมิภาค ให้มีโอกาสเพิ่มขึ้น แต่กลับสร้างความไม่เสมอภาคในส่วนภูมิภาคด้วยตนเอง กล่าวคือ นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในตัวเมืองหรือในจังหวัดมีโอกาสได้รับการศึกษาดีกว่าผู้ที่เรียนอยู่ในโรงเรียนชนบท จากการศึกษาการรับนักเรียน

ด้วยระบบโควตา พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ที่มหาวิทยาลัยรับไว้จากระบบโควตามาจากจังหวัด ที่มีมหาวิทยาลัยหรือวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยตั้งอยู่ นักเรียนเหล่านี้ส่วนใหญ่มักมาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น เชียงใหม่ สงขลา และปัตตานี ส่วนจังหวัดอื่น ๆ มีจำนวนเพียงเล็กน้อย สิ่งเหล่านี้ชี้ให้เห็นปัญหาความไม่เสมอภาคภายในภูมิภาคด้วยตนเอง ความล้มเหลวในการคัดเลือกนักเรียนที่เรียนดีจากชนบท ในขั้นต้น ๆ มีส่วนทำให้นักเรียนเหล่านั้นขาดโอกาสที่จะศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย สาเหตุอื่น ๆ ของความไม่เสมอภาคในส่วนภูมิภาค ได้แก่ ทัศนคติและค่านิยมของคนในชนบทเอง นอกจากนี้ ยังมีสาเหตุจากเรื่องค่าใช้จ่ายทางการศึกษา กล่าวคือ ครอบครัวที่ยากจนไม่สามารถจะรับภาระค่าใช้จ่ายนี้ได้ โดยเฉพาะคนในชนบท

2.2 การสอบคัดเลือกตามโครงการพิเศษต่าง ๆ นอกจากการรับนักศึกษาในระบบโควตา คือการรับสมัครและจัดสอบคัดเลือกเองของมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคทั้ง 3 แห่ง คือมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ แล้ว มหาวิทยาลัยในส่วนกลางได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ยังได้จัดโครงการเพื่อสนองนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษา เช่นกัน ในรูปของโครงการพิเศษต่าง ๆ ขึ้นเพื่อสนองวัตถุประสงค์และนโยบายต่าง ๆ ทั้งของรัฐและของแต่ละสถาบันเอง ด้วยการกำหนดรายละเอียดของวิธีการสอบคัดเลือกแตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของแต่ละสถาบัน นอกจากนี้ยังมีโครงการพิเศษที่ร่วมมือกับสถาบันและหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อสนองตามความต้องการของหน่วยงานและสถาบันนั้น ๆ โดยมีข้อตกลงร่วมกันในแต่ละขั้นตอน ลักษณะและการคัดเลือก และชื่อของโครงการก็จะแตกต่างกัน จึงถือว่าระบบการคัดเลือกซึ่งในรูปแบบของโครงการพิเศษต่าง ๆ เป็นอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งแตกต่างไปจากการสอบคัดเลือกรวม และการสอบคัดเลือกด้วยระบบโควตา การคัดเลือกเช่นนี้จึงเป็นระบบการคัดเลือกด้วยวิธีพิเศษ ซึ่งจะกล่าวได้ให้เห็นลักษณะเฉพาะเป็นลำดับต่อไป

ระบบการคัดเลือกด้วยวิธีพิเศษ

การดำเนินงานของมหาวิทยาลัย จำเป็นต้องยึดมั่นในหลักการสำคัญ 2 ประการคือ ความเป็นอิสระในการดำเนินงาน (Autonomy) และเสรีภาพทางวิชาการ (Academic

Freedom) ประเด็นที่สำคัญอย่างหนึ่งของหลักการในเรื่องเสรีภาพทางวิชาการของมหาวิทยาลัย ก็คือเสรีภาพในด้านการรับนักศึกษา ซึ่งเป็นเสรีภาพทางวิชาการที่สำคัญของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจะต้องใช้เสรีภาพนี้อย่างมีความรับผิดชอบ โดยหลักปฏิบัติแล้วถือว่า การรับนักศึกษาเป็น ความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งที่จะกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่เหมาะสม โดยปกติ มักจะถือเอาความเสมอภาคและความเหมาะสมทางด้านวิชาการเป็นหลักในการกำหนดเกณฑ์การ รับนักศึกษา ไม่ว่าจะสถาบันอุดมศึกษาจะใช้หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือก อย่างไรก็ตาม หลักเกณฑ์ และวิธีการนั้นจะต้องให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ประสงค์จะรับโอกาสทางการศึกษา ระดับนี้อย่างเสมอ หน้า (วิจิตร ศรีสอาด : 2518)

จากหลักการดังกล่าวมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จึงได้มีระบบการสอบคัดเลือกด้วยวิธีพิเศษ ในรูปแบบต่าง ๆ กันเพื่อคัดเลือกนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เข้าศึกษาต่อในระดับอุดม ศึกษาในหลาย ๆ ลักษณะ โดยอาจจะแบ่งตามการกำหนดคุณสมบัติได้ 3 ลักษณะดังนี้คือ

- ลักษณะที่ 1 เป็นการกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าสอบโดยใช้พื้นที่นอกเขต กทม. ซึ่งเช่น เดียวกับการให้โควตาในมหาวิทยาลัยภูมิภาค
- ลักษณะที่ 2 เป็นการกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัคร โดยใช้เกณฑ์ความสามารถพิเศษ เฉพาะด้าน
- ลักษณะที่ 3 เป็นคุณสมบัติอื่น ๆ ที่กำหนดขึ้นเป็นการเฉพาะของแต่ละโครงการโดย การประสานงานร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

ลักษณะที่ 1 ตามพื้นที่อาศัยหรือสถานศึกษา มหาวิทยาลัยจะกำหนดคุณสมบัติของ นักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียน ซึ่งสถานที่ตั้งอยู่นอกเขต กรุงเทพมหานคร หรือที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่นอกเขตกรุงเทพมหานครเป็นหลัก ในการจัดโครงการ พิเศษ เพื่อสนองนโยบายในเรื่องการกระจายโอกาสทางการศึกษาสู่ภูมิภาคหรือผู้ด้อยฐานะทาง เศรษฐกิจ จำนวน 12 โครงการ ใน 8 มหาวิทยาลัย ดังนี้

1. โครงการรับนักเรียนในชนบทเข้าศึกษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (จุฬา-ชนบท) เริ่มโครงการในปี 2526 เพื่อให้โอกาสนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จากครอบครัวยากจนได้ เข้าศึกษาต่อในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยจะต้องมีภูมิลำเนาและสถานที่ศึกษาอยู่ในเขตการ ศึกษาที่ 7 9 10 และ 12 และเป็นผู้ที่มาจากครอบครัวที่ยากจน ที่ไม่มีผู้สนับสนุนหรืออุปการะให้

ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาโดยสามารถเลือกเรียนได้ในคณะแพทยศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ โดยได้รับทุนอุดหนุน

2. โครงการรับนิสิตคณะวิทยาศาสตร์โดยวิธีพิเศษ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นการคัดเลือกนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลการเรียนดีและมีความต้องการจะเรียนวิทยาศาสตร์ โดยคัดเลือกพร้อมกับโครงการพสวท. เพื่อเข้าศึกษาในคณะวิทยาศาสตร์ โดยให้ทุนจำนวน 5 ทุน และประเภทไม่รับทุน 95 คน

3. โครงการรับนักเรียนเรียนดีจากชนบท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (โครงการข้างเผือก) รับนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีผลการเรียนดีเข้าศึกษา

4. โครงการสอบคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยศิลปากร (โควตาพิเศษ) โดยรับสมัครนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมตอนปลาย หรือกำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือกำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพปีที่ 3 หรือเทียบเท่า โดยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตภูมิลำเนาภาคตะวันตกใน 8 จังหวัด คือ กาญจนบุรี นครปฐม ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร สุพรรณบุรี และปทุมธานี และอยู่ในเขตภาคใต้ 6 จังหวัด คือ นครศรีธรรมราช สงขลา ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี ชุมพร และระนอง

5. โครงการเยาวชนข้างเผือก สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีที่ศึกษาในสาขาคณิตศาสตร์และฟิสิกส์ และกลุ่มที่ผ่านการฝึกอบรมด้านคณิตศาสตร์แบบเข้ม เพื่อเข้าศึกษาในคณะวิทยาศาสตร์

6. โครงการคัดเลือกนักเรียนจากส่วนภูมิภาคที่มีภูมิลำเนาอยู่ในชนบทของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ได้แก่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

7. โครงการคัดเลือกนักเรียนในภาคตะวันออก สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อเข้าศึกษาในคณะวิทยาศาสตร์ คัดเลือกจากนักเรียนที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และมีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออก รวมทั้งจังหวัดสมุทรปราการ และกรุงเทพมหานครใน เขตมีนบุรี หนองจอก ลาดกระบัง และบางเขน ที่อยู่ชานเมืองจำนวนร้อยละ 30 ของจำนวนนักศึกษาที่รับเข้าศึกษาในแต่ละปีการศึกษา

8. โครงการวิศวกรข้างเผือก สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อเข้าศึกษาในคณะวิศวกรรมศาสตร์ โดยรับนักเรียนที่สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 6 อันดับ 1 สาขาวิทยาศาสตร์ ในโรงเรียนส่วนภูมิภาคจำนวนประมาณ 140 คน

9. โครงการส่งเสริมโอกาสศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนมัธยมศึกษาในท้องถิ่น (โควตาพิเศษ) เริ่มโครงการ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2523 โดยรับสมัครนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าเข้าศึกษาต่อในคณะต่าง ๆ รายละเอียดจะได้นำเสนอในลำดับต่อไป

10. โครงการรับนักศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยา-เขตประสานมิตร โดยรับสมัครนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตภาคเหนือ ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออก ภาคกลางและภาคตะวันตก โดยต้องศึกษาใน โรงเรียนนั้นตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สอบคัดเลือกเข้าศึกษาในคณะแพทยศาสตร์ โดยจะรับเป็น จำนวนร้อยละ 50 ของจำนวนรับทุกปี

11. โครงการคัดเลือกพิเศษนักศึกษาแพทย์ จาก 17 จังหวัด ในเขตพัฒนาภาค เหนือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อเป็นการเพิ่มจำนวนการรับนักศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ โดยให้สิทธิจังหวัดละ 1 คน เพื่อเป็นการให้โอกาสกับนักศึกษาที่อาศัยอยู่ในจังหวัดทั้ง 17 จังหวัด

12. โครงการรับนักศึกษาเข้าโดยวิธีพิเศษ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ สืบเนื่องจากมีนักเรียนที่เรียนดี มีความสนใจที่จะเรียนทางด้านวิทยาศาสตร์ แต่พลาด โอกาสในการเข้าโครงการ พสวท. เนื่องจากไม่สามารถรับได้ทั้งหมด คณะวิทยาศาสตร์จึงได้ รับนักเรียนที่พลาดในโครงการ พสวท. เข้าศึกษาในคณะวิทยาศาสตร์ โดยวิธีพิเศษ และเป็นการ เพิ่มการผลิตกำลังคนทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อีกด้วย

ลักษณะที่ 2 ตามความสามารถเฉพาะด้าน จากการที่นักเรียนอีกจำนวนหนึ่ง มีความ สามารถเฉพาะด้าน เช่น กีฬา ดนตรี และศิลปะ ซึ่งสมควรจะได้ศึกษาในระดับสูง เพื่อเพิ่มพูน ความรู้และศักยภาพในด้านที่ตนถนัด แต่เนื่องจากการสอบคัดเลือกร่วมเป็นการสอบแข่งขันเน้นทาง วิชาการเป็นเหตุให้นักเรียนที่มีความสามารถเฉพาะด้านมากกว่าวิชาการ ไม่สามารถแข่งขันได้ ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จึงจัดโครงการให้ผู้ที่มีความสามารถเฉพาะด้านมีโอกาสสอบคัดเลือกด้วยวิธีพิเศษ ใน 3 ด้าน ได้แก่

ทางด้านกีฬา จากการที่นโยบายของรัฐบาล เน้นการส่งเสริมและสนับสนุนการกีฬา ของชาติ อันเป็นหลักการและพื้นฐานในการพัฒนาประชากรของประเทศให้มีคุณภาพต่อไป แต่มีนัก กีฬาดีเด่นจำนวนหนึ่ง ต้องลดการฝึกซ้อมลงหรือหยุดเล่นกีฬาไปในที่สุด ทั้งที่เขาเหล่านี้เป็นกำลัง ที่สำคัญยิ่งในด้านกีฬาของประเทศ เพื่อให้เวลาและทุ่มเทกับการเรียน เพื่อที่จะสามารถสอบ

แข่งขันเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา โดยส่วนใหญ่ก็ไม่ได้รับการแนะนำและช่วยเหลือที่ถูกต้อง ส่งผลให้เกิดผลเสียทั้งสองทาง มหาวิทยาลัยต่าง ๆ จึงได้จัดโครงการพิเศษเพื่อให้โอกาสกับนักกีฬาคีฬาดีเด่น โดยมีรายละเอียดเฉพาะ ตามแต่มหาวิทยาลัยกำหนด มีทั้งหมด 4 มหาวิทยาลัย ได้แก่

1. โครงการรับนักเรียนผู้มีความสามารถดีเด่นระดับชาติในทางกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รับสมัครนักกีฬาคีฬาดีเด่นระดับชาติที่กำลังศึกษาหรือสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า และมีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ เข้าศึกษาใน คณะครุศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์ และการบัญชี คณะนิติศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ และคณะอักษรศาสตร์ สอบคัดเลือกเข้าคณะตามที่สนใจ

2. โครงการส่งเสริมนักกีฬาเยาวชนดีเด่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒวิทยาเขตประสานมิตร เริ่มดำเนินการปีการศึกษา 2530 โดยรับสมัครสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า และเป็นเยาวชนที่มีความสามารถดีเด่นทางกีฬาคีฬาดีเด่น มีผลการเรียนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในคณะต่าง ๆ แต่ในปัจจุบันปีการศึกษา 2535 จะรับเข้าศึกษาเฉพาะคณะพลศึกษา

3. โครงการรับนักศึกษาผู้มีความสามารถดีเด่นในทางกีฬา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

4. โครงการรับผู้มีความสามารถทางกีฬาคีฬาดีเด่น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยรับสมัครนักกีฬาคีฬาดีเด่นทีมชาติหรือเยาวชนทีมชาติ ที่กำลังศึกษาหรือสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า สามารถสอบแข่งขันเข้าศึกษาในคณะที่สนใจเรียน ซึ่งจะกล่าวต่อไป

ด้านดนตรีและศิลปะ เพื่อเป็นการส่งเสริมผู้ที่มีความสามารถทางด้านดนตรีและศิลปะ ให้ศึกษาในระดับสูง และเป็นการผลิตบัณฑิตที่มีความสามารถทางศิลปะอันเป็นหลักการและพื้นฐานของการพัฒนาศิลปะและวัฒนธรรมของชาติจำนวน 2 โครงการ 2 มหาวิทยาลัย

1. โครงการส่งเสริมโอกาสการศึกษาต่อของเยาวชนดีเด่นด้านดนตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร โดยรับสมัครผู้ที่กำลังศึกษาหรือสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า โดยเป็นผู้ที่มีความสามารถดีเด่นด้านดนตรีไทยหรือสากล ในวงดนตรีของโรงเรียนสมาคมหรือองค์การอื่น ๆ ที่บรรเลงถูกต้องตามแบบแผน หรือเป็นนักดนตรีวงโยชวาทิตหรือวงดนตรีไทยและชนะเลิศไม่ต่ำกว่าระดับจังหวัด หรือเคยสอบเทียบเกรดของ Trinity College และ Royal College of Music London University ประเทศ

อังกฤษทางทฤษฎีหรือปฏิบัติได้ไม่ต่ำกว่าเกรด 5 หรือได้รับประกาศนียบัตรการเรียนจบหลักสูตร
โรงเรียนดนตรีเอกชั้นที่กระทรวงศึกษารับรอง สอบคัดเลือกเข้าศึกษาในวิชาดุริยางคศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์

2. โครงการรับนักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษระดับชาติทางศิลปะ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย รับสมัครนักเรียนที่กำลังศึกษาหรือสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบ
เท่าที่มีผลงานชนะการประกวดในระดับนานาชาติหรือระดับชาติ สอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสาขา
วิชาทัศนศิลป์ ผู้ที่มีผลงานชนะการประกวดและการแสดงในระดับนานาชาติหรือระดับชาติหรือระดับ
จังหวัด สอบคัดเลือกเข้าศึกษาในวิชาดุริยางคศิลป์ไทย ผู้ที่มีผลงานดีเด่น เช่น การชนะการ
ประกวดการเข้าร่วมโครงการดนตรีระหว่างระดับชาติ หรือนานาชาติและหรือผู้ที่มิใช่รับรองหรือ
หลักฐานว่าผ่านการทดสอบจากสถาบัน มาตรฐานทางดนตรีสากลที่เทียบเท่าหรือสูงกว่าเกรด 8
ของ Trinify College of Music สอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสาขาวิชาวิชาดนตรีสากล และ
ผู้ที่ชนะการประกวดหรือการแสดงในระดับนานาชาติหรือระดับชาติ หรือระดับจังหวัด เพื่อสอบคัด
เลือกเข้าศึกษาในสาขาวิชาดนตรีไทย

ลักษณะที่ 3 การกำหนดคุณสมบัติเฉพาะโครงการ โดยการประสานงานร่วมกับหน่วย
งานอื่น จำนวน 7 โครงการ ใน 10 มหาวิทยาลัย ได้แก่

1. โครงการพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
(พสวท.) เป็นโครงการความร่วมมือระหว่างกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและพลังงาน
ทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงศึกษาธิการและสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
(สสวท.) โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถทางวิทยาศาสตร์ โดยรับสมัคร
นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เลือกเรียนวิชาเคมี ฟิสิกส์ ชีววิทยาและคณิต-
ศาสตร์ สาขาที่ 1 และมีคะแนนเฉลี่ยสะสมรวมของวิชาดังกล่าวไม่ต่ำกว่า 3.25 เพื่อคัดเลือกเข้า
ศึกษาในคณะวิทยาศาสตร์ใน 6 สถาบัน ได้แก่

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

2. โครงการจัดส่งนักศึกษาชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เข้าเรียนต่อมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน ซึ่งเป็นโครงการร่วมมือกับกระทรวงมหาดไทย เป็นโครงการที่เสริมสร้างความมั่นคงของประเทศโดยรับสมัครนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาหรือกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และเป็นผู้นับถือศาสนาอิสลาม มีภูมิลำเนาและมีบิดามารดาปัจจุบันอาศัยอยู่ใน 4 จังหวัดภาคใต้ ได้แก่ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูล เพื่อคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา 9 แห่ง ได้แก่

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยศิลปากร

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

3. โครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์ในชนบท กระทรวงสาธารณสุขร่วมมือกับคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในการผลิตแพทย์ในชนบทเพิ่ม ด้วยการรับสมัครนักเรียนที่สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่อยู่ในชนบท เพื่อคัดเลือกเข้าศึกษาในคณะแพทยศาสตร์ โดยสถาบันแต่ละแห่งจะกำหนดพื้นที่ต่างกัน ดังนี้

-โครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชนบท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะคัดเลือกบุคคลที่มาจากท้องถิ่นชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดสมุทรปราการ ชลบุรี ฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด

-โครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชาวชนบท มหาวิทยาลัยมหิดลจะคัดเลือกจากนักเรียนที่มาจากชนบทในทุกภาค โดยมีข้อผูกพันว่าจะต้องออกไปประกอบอาชีพยังจังหวัดที่ตนได้รับโควตา

4. โครงการนักเรียนทุนสาธิตเสริมสมอง เป็นโครงการที่ทางมหาวิทยาลัยสุโขทัย-

ธรรมมาธิราช ร่วมมือกับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ให้นักเรียนทุนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เข้าศึกษาในสถาบัน

5. โครงการเพชรในตม เป็นโครงการที่ศูนย์อาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (ปัจจุบันคือแผนโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง) ศูนย์กิจการพลเรือน (ปัจจุบันคือส่วนกิจการพลเรือน) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน กระทรวงมหาดไทยร่วมกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คัดเลือกนักเรียนที่เรียนดี มีความประพฤติดี มีอุปนิสัยและทัศนคติเหมาะแก่การเป็นครู และมีอุดมการณ์ในการพัฒนาท้องถิ่นชนบทแต่มีฐานะยากจน ที่อยู่ในท้องถิ่นทุรกันดารห่างไกลความเจริญและล่อแหลมต่อความมั่นคงของชาติ เข้าศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒวิทยาเขตประสานมิตร โดยนักศึกษาทุกคนจะได้รับทุนการศึกษาจำนวน 30 คน โดยผู้ที่จบการศึกษาจะได้รับการบรรจุเป็นราชการครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในท้องถิ่นที่อาศัย

6. โครงการครูภาษา เป็นโครงการที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนในวิชาปฐมวัย หรืออนุบาลศึกษา และประถมศึกษา โดยรับสมัครนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู เพื่อคัดเลือกเข้าศึกษาในวิทยาลัยครูและเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย โดยแต่ละสถาบันจะดำเนินการคัดเลือกเองซึ่งมีมหาวิทยาลัยเข้าโครงการดังนี้คือ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทุกวิทยาเขต

7. โครงการรับนักเรียนเข้าศึกษาในภาควิชาวิศวกรรมสำรวจ คณะวิศวกรรมศาสตร์ ตามความต้องการของกรมที่ดิน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้ความร่วมมือกับกรมที่ดินกระทรวงมหาดไทย คัดเลือกนักเรียนที่จบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้าศึกษาต่อในภาควิชาวิศวกรรมสำรวจ คณะวิศวกรรมศาสตร์ โดยกรมที่ดินมอบทุนให้ปีละ 20 คน คนละ 20,000 บาทต่อปี โดยเมื่อจบการศึกษาจะได้รับราชการในกรมที่ดิน

โครงการรับนิสิตด้วยวิธีพิเศษของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2486 จนถึงปัจจุบัน มหาวิทยาลัยได้ผลิตบัณฑิตออกไปรับใช้สังคมเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในสาขาเกษตรกรรม แต่บุตรหลานชาวเกษตรกรรมเองก็ไม่มีโอกาสเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยจึงริเริ่มโครงการโควตาพิเศษ ขึ้นเป็นโครงการแรกในปีการศึกษา 2523 ต่อมาได้มีโครงการอื่น ๆ เพิ่มขึ้น ในปีการศึกษา 2534 มีโครงการรับนิสิตด้วยวิธีพิเศษ ซึ่งไม่ผ่านการคัดเลือกทางทบวง ฯ มีทั้งสิ้น 4 โครงการ ดังนี้คือ

1. โครงการส่งเสริมโอกาสศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์สำหรับนักเรียนจบมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนมัธยมศึกษาในท้องถิ่น (โครงการโควตาพิเศษ)

ความเป็นมา

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้เริ่มกิจกรรมการเรียนการสอน ณ วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ในภาคปลายปีการศึกษา 2522 โดยย้ายนิสิต 4 คณะ ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 3 และ 4 ของประเภทวิชา เกษตรศาสตร์ คณะเกษตร ศึกษาศาสตร์-เกษตร คณะศึกษาศาสตร์ วิศวกรรม-เกษตรและวิศวกรรมชลประทาน คณะวิศวกรรมเกษตร และนิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์ ชั้นปีที่ 5 และ 6 ไปศึกษาเป็นรุ่นแรก ผู้บริหารคณะวิศวกรรมศาสตร์ เห็นว่า เมื่อมหาวิทยาลัยมาตั้งอยู่ในเขตท้องถิ่นชนบท ดังนั้นนักเรียนในท้องถิ่นควรมีโอกาสเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในท้องถิ่นของตน แต่เป็นที่ทราบกันดีว่าผลการสอบคัดเลือกผ่านทบวง ฯ ผู้ที่สอบผ่านการคัดเลือกส่วนใหญ่เป็นคนกรุงเทพฯ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จึงริเริ่มโครงการส่งเสริมโอกาสสำหรับนักเรียนที่จบการศึกษาชั้น มศ.5 จากโรงเรียนมัธยมศึกษาในท้องถิ่นที่มีภูมิลำเนาใกล้เคียงวิทยาเขตกำแพงแสน หรือเรียกสั้น ๆ ว่าโควตาพิเศษให้มีสิทธิ์สอบคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในประเภทวิชาวิศวกรรมเกษตรและวิศวกรรมชลประทาน ประเภทละ 10 คน ซึ่งทำการสอนที่วิทยาเขตกำแพงแสน ในปีการศึกษา 2523 เป็นปีแรก ด้วยเหตุที่คณะวิศวกรรมศาสตร์ ให้ความรู้ในเรื่องวิศวกรรมเกษตร วิศวกรรมชลประทาน ซึ่งเกี่ยวกับน้ำ แม่น้ำ และวิทยาเขตกำแพงแสน เป็นพื้นที่เขตลุ่มแม่น้ำแม่กลองไหลผ่านจึงกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์สมัครสอบตามโครงการฯนี้ให้เป็นผู้ที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดที่อยู่รอบ ๆ กำแพงแสนใน 7 จังหวัดได้แก่

กาญจนบุรี เพชรบุรี สมุทรสาคร นครปฐม ราชบุรี สมุทรสงคราม และสุพรรณบุรี โดยมีคะแนนเฉลี่ยสะสมในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไม่น้อยกว่า 3.00 โดยทางคณะกรรมการศาสตร์ เป็นผู้ดำเนินการรับสมัคร การออกข้อสอบและดำเนินการสอบคัดเลือก การสอบจะต้องสอบข้อเขียนในภาคเช้า และสอบสัมภาษณ์ ในภาคบ่าย โดยจะให้โอกาสแก่ผู้ที่เป็นบุตรเกษตรกรเป็นพิเศษ ผู้เข้าสอบจะทราบผลในวันสอบ การประชาสัมพันธ์โครงการ ฯ ได้ขอความร่วมมือจากศึกษานิเทศก์จังหวัด ทั้ง 7 จังหวัด

ในปีการศึกษา 2525 เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ ห้า ในอันที่จะพัฒนาภาคตะวันตก ซึ่งเป็นที่ตั้งของวิทยาเขตกำแพงแสนให้ขยายตัวทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการเกษตร คณะวิศวกรรมศาสตร์ ได้ขอขยายจังหวัดที่ให้โควตาอีก 5 จังหวัด คือจังหวัด นนทบุรี ปทุมธานี ออยุธยา อ่างทอง และประจวบคีรีขันธ์ รวมเป็นจังหวัดที่ผู้มีสิทธิสมัครสอบ จำนวน 12 จังหวัด และในปีการศึกษา 2526 คณะเกษตร และคณะสัตวแพทย์ (สภามหาวิทยาลัยครั้งที่ 1/2526) ได้เริ่มขอรับนิสิตเข้าศึกษาตามโครงการนี้ด้วย โดยคณะเกษตรรับสมัครใน 11 จังหวัด ยกเว้น นนทบุรี คณะสัตวแพทย์รับจำนวน 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัด นครปฐม ราชบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี สุพรรณบุรี ปทุมธานี สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม โดยรับ จังหวัดละ 1 คน ซึ่งแต่ละคณะดำเนินการรับสมัครและคัดเลือกเอง

ในปีการศึกษา 2527 เพื่อสนองนโยบายของมหาวิทยาลัยในการให้โอกาสทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มีความประสงค์จะรับนิสิตเข้าศึกษาตามโครงการเพื่อสร้างสรรบุคลากรไปพัฒนาชนบท และภาควิชาพลศึกษาต้องการแสวงหานักกีฬาดีเด่น เพื่อผลิตครูพลศึกษาที่มีความสามารถทางกีฬา โดยเปิดรับในประเภทวิชา ศึกษาศาสตร์-เกษตรและศึกษาศาสตร์-พลศึกษา ทั้งหลักสูตร วท.บ. และศศ.บ. ใน 12 จังหวัด

ทางมหาวิทยาลัยเห็นว่าในปีต่อ ๆ ไปอาจจะมีคณะอื่น ๆ ขอเข้าร่วมโครงการฯ อีก และหากให้ต่างคนต่างทำจะเป็นการไม่เหมาะสมและสิ้นเปลือง เพราะจังหวัดที่รับนั้นเป็นจังหวัดเดียวกัน และเพื่อให้ผู้สมัครจะได้สมัครครั้งเดียวกันและสอบพร้อมกัน ที่ประชุมคณบดี ครั้งที่ 23/2526 จึงมอบหมายให้กองบริการศึกษาเป็นผู้ประสานในการสอบคัดเลือกนิสิตโควตาพิเศษ ในการรับสมัครและดำเนินการสอบคัดเลือก ทั้งนี้โดยร่วมกับคณะที่รับนิสิตตามโครงการ ฯ ได้แก่ คณะเกษตร คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสัตวแพทย์ศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ เป็นคณะทำงานพิจารณา รายละเอียดในการรับสมัคร การพิจารณารับสมัครสอบผ่านการคัดเลือกร่วม ทั้งนี้

โดยมหาวิทยาลัยจะเสนอทบวงมหาวิทยาลัย ขออนุมัติรับผลิตโครงการพิเศษ ตามที่คณะต่าง ๆ เสนอเพิ่มเติมจากจำนวนที่รับจากการสอบคัดเลือกผ่านทบวงมหาวิทยาลัย ดำเนินการสอบคัดเลือก ในอัตราประมาณร้อยละ 10 โดยไม่ขอเพิ่มงบประมาณรายจ่ายประจำปี และได้กำหนดคะแนนเฉลี่ยสะสมของผู้สมัครเข้าศึกษาในคณะวิศวกรรมศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 3.00 และเข้าศึกษาในคณะอื่น ๆ ไม่น้อยกว่า 2.50

คณะทำงานได้ร่วมกับพิจารณาโดยยึดหลักที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ และเปลี่ยนชื่อโครงการซึ่งคณะวิศวกรรมศาสตร์เป็นผู้ริเริ่ม คือ "โครงการส่งเสริมโอกาสสำหรับนักเรียนที่จบการศึกษาชั้น มศ.5 จากโรงเรียนมัธยมในท้องถิ่นที่มีภูมิลาเนาใกล้เคียงกับวิทยาเขตกำแพงแสน" เปลี่ยนเป็นชื่อ "โครงการส่งเสริมโอกาสศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์สำหรับนักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนมัธยมศึกษาในท้องถิ่น" และได้ร่างระเบียบการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาตามโครงการฯ

ในปีการศึกษา 2527 จึงเป็นปีแรกที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีระเบียบการและดำเนินการสอบคัดเลือกผู้เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ด้วยวิธีพิเศษ ในโครงการส่งเสริมโอกาสศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ฯ โดยมีกองบริการการศึกษาเป็นผู้ดำเนินการ

ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2527 - 2530)

การรับผลิตโครงการโควตาพิเศษเป็นครั้งแรกในปี การศึกษา 2527 ผู้สมัครสอบจะไม่เสียค่าธรรมเนียมใด ๆ แต่ได้มีกำหนดให้จะต้องเป็นนักเรียนที่มีภูมิลาเนาตามลาเนาทะเบียนบ้านในจังหวัดที่ให้โควตาไม่น้อยกว่า 3 ปี และมีคะแนนเฉลี่ยสะสมนับตั้งแต่ ม.4-ม.6 ภาคต้นไม่น้อยกว่า 3.00 เมื่อสมัครเข้าศึกษาในคณะวิศวกรรมศาสตร์ หรือไม่น้อยกว่า 2.50 เมื่อสมัครเข้าศึกษาในประเภทวิชาต่าง ๆ และจะให้สิทธิพิเศษแก่ผู้สมัครที่มีบิดาหรือมารดาเป็นเกษตรกร หรือผู้สมัครที่เป็นนักกีฬาระดับตัวแทนทีมชาติ กีฬาแห่งชาติ กีฬาจังหวัด หรือกรมพลศึกษา จะได้รับการพิจารณาก่อน ผู้ที่รายงานเข้าศึกษาแล้วทางมหาวิทยาลัย จะดำเนินการส่งชื่อไปยังทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อตัดสิทธิการสอบคัดเลือกโดยผ่านทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งการกำหนดดังกล่าวได้ใช้ต่อมาจนปีการศึกษา 2530 และมีการเพิ่มเติมบ้างในปีการศึกษาคือ

ในปีการศึกษา 2528 มหาวิทยาลัยได้เริ่มเก็บค่าสมัครสอบคนละ 50 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทั้งหมด พร้อมทั้งมีการปรับปรุงรายละเอียดบางประเด็นดังนี้ (ที่ประชุม

คณะครู ครั้งที่ 21/2527)

1. เพิ่มจังหวัดภูมิลำเนาของผู้มีสิทธิสมัครสอบเข้าศึกษาในประเภทวิชาเกษตรศาสตร์ จากเดิม 11 จังหวัด เป็น 15 จังหวัด โดยเพิ่มเป็น 15 จังหวัด โดยเพิ่มอีก 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดลพบุรี ชัยนาท สิงห์บุรี และสระบุรี ส่วนคณะวิศวกรรมศาสตร์ให้โควตา 12 จังหวัด คณะสัตวแพทยศาสตร์ ให้โควตา 8 จังหวัด และคณะศึกษาศาสตร์ให้โควตา 12 จังหวัด เช่นเดิม
2. ให้โควตาจำนวนรับนิสิตที่เข้าศึกษาในประเภทวิชาศึกษาศาสตร์ - พลศึกษาทั้ง หลักสูตร วท.บ และ ศศ.บ. เพิ่มเป็นหลักสูตรและไม่เกิน ร้อยละ 50 ของจำนวนรับจากทบวงฯ
3. กำหนดเงื่อนไขนิสิตที่เข้าศึกษาโดยวิธีโควตาพิเศษไม่มีสิทธิย้ายคณะหรือสาขาวิชา ปีการศึกษา 2529 คณะวิทยาศาสตร์ขอรับนิสิตโควตาพิเศษ โดยรับประเภทโควตา รวม 16 จังหวัด ไม่รับแยกเป็นโควตาจังหวัดพร้อมทั้งขอใช้วิทยาเขตบางเขนเป็นส่วนสอบ ซึ่งทางคณะศึกษาศาสตร์ ขอปรับรูปแบบการรับโควตาและสนามสอบให้เหมือนกับคณะวิทยาศาสตร์ ในปีเดียวกันนี้ คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัคร ได้กำหนด ให้เป็นผู้จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนที่อยู่ในจังหวัดที่ให้โควตาและในข้อการเป็นบุตรเกษตรกร และนักกีฬาดีเด่นถูกตัดออก แต่คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาพลศึกษายังคงคุณสมบัติเรื่องเป็นนักกีฬาดีเด่นไว้ในส่วนคุณสมบัติเฉพาะ พร้อมทั้งปรับคุณสมบัติ ด้านคะแนนเฉลี่ยสะสมจาก 2.50 เป็น 2.00 แทน

นับตั้งแต่กองบริการการศึกษาคำเนินการจัดสอบคัดเลือกนิสิตโควตาพิเศษในปีการศึกษา 2527-2529 โดยกองบริการการศึกษามีการขยายขอบเขตไปยังจังหวัดต่าง ๆ และคณะที่จะรับเข้าศึกษาตามโครงการ ฯ เป็นลำดับ ตลอดจนวิธีการให้โควตาก็มีการเปลี่ยนแปลง ส่งผลให้การรับนิสิตโครงการ ฯ เดียวกัน แต่จะมีข้อกำหนดการรับของแต่ละคณะแตกต่างกัน และหากไม่กำหนดรูปแบบหรือวิธีการที่ชัดเจนจะทำให้การรับนิสิตเข้าโครงการของคณะที่จะเพิ่มขึ้นขาดหลักเกณฑ์ของโครงการ ฯ ที่แท้จริง มหาวิทยาลัยจึงแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้น (คำสั่งมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ที่ 1816/2529) ให้ทำหน้าที่พิจารณากำหนดวัตถุประสงค์ คุณสมบัติของผู้สมัคร วิธีการคัดเลือก ตลอดจนพื้นที่ขอบเขตที่จะรับนิสิตโควตาพิเศษให้ชัดเจน เพื่อใช้ถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน คณะกรรมการดังกล่าวได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์ต่าง ๆ และเริ่มใช้รับนิสิตในปีการศึกษา 2531 จึงนับเป็นการเริ่มสู่โครงการ ฯ ในระยะที่ 2 ส่วนการรับนิสิตโควตาพิเศษในปีการศึกษา 2530 ยังคงใช้หลักเกณฑ์เดิม เนื่องจากยังอยู่ในช่วงดำเนินการปรับปรุง

ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2531 - 2534)

การปรับปรุงครั้งนี้ได้การดำเนินการสอดคล้องตามนโยบายของมหาวิทยาลัยเกษตร-
ศาสตร์ ในแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) เกี่ยวกับด้านการจัดการศึกษา
(ในข้อ 2,3) กล่าวไว้ " ขยายปริมาณการรับนิสิตระดับปริญญาตรีโดยวิธีโควตาพิเศษให้มากขึ้น
โดยเน้นการกระจายโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาไปสู่ผู้ด้อยโอกาส และการมุ่งสร้างทีม
งานพัฒนาชนบทและท้องถิ่นเสื่อมโทรม ตามความต้องการของท้องถิ่น " ซึ่งได้ถือเป็นเป้าหมาย
และวัตถุประสงค์ ในการดำเนินโครงการนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์จึงได้กำหนดพื้นที่
ขอบเขตจังหวัดที่อยู่ในโควตา โดยยึดหลักจังหวัดที่อยู่ในเขตการศึกษา 1,5,6 และ 12 รวม
25 จังหวัด รวมทั้งกำหนดรายละเอียดอื่น ๆ ซึ่งการปรับปรุงครั้งนี้ได้ใช้เป็นแนวปฏิบัติ ในการ
รับนิสิตโควตาพิเศษ ตลอดจนถึงสุดในแผน ฯ 6 คือ พ.ศ. 2531 - 2534 ซึ่งเกณฑ์กำหนดใน
ระยะที่ 2 มีความชัดเจน เป็นเอกภาพมากขึ้น (รายละเอียดโครงการดูได้จากภาคผนวก)

ในปีการศึกษา 2535 จนถึงปัจจุบันซึ่งเข้าสู่แผนพัฒนาการศึกษาลดับที่ 7 (พ.ศ. 2535-
2539) มีการปรับปรุงข้อกำหนดต่าง ๆ ได้แก่ขยายจำนวนจังหวัดที่ให้โควตาเพิ่มอีก 4 จังหวัด
ได้แก่ จังหวัดพิจิตร เพชรบูรณ์ นครสวรรค์ และชัยภูมิ รวมกับจังหวัดเดิม เป็น 29 จังหวัด มี
การขยายจำนวนรับของประเภทวิชาเดิม เพิ่มประเภทวิชาใหม่ในคณะรับโควตาอยู่แล้ว และเพิ่ม
การรับการรับนิสิตโควตาพิเศษในคณะประมงอีก 1 คณะมีคณะที่รับโควตาพิเศษทั้งสิ้น 10 คณะ
ซึ่งออกจะนับว่าเริ่มเข้าสู่ระยะที่ 3 ในปีการศึกษา 2535 แต่การศึกษาคครั้งนี้จะศึกษารายละเอียด
ตั้งแต่ปีการศึกษา 2531 จนถึงสิ้นสุดของแผนพัฒนาการศึกษาลดับที่ 6 ในปีการศึกษา 2534
เป็นสำคัญ

สำหรับข้อกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ ของการรับนิสิตโควตาพิเศษ มีดังนี้ คือ

1.1 วัตถุประสงค์

ในระยะเริ่มโครงการฯ มีวัตถุประสงค์ คือ การขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับ
นักเรียนที่อยู่ในจังหวัดรอบ ๆ วิทยาเขตกำแพงแสน มาในระยะที่ 2 จึงได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์
ที่ชัดเจน คือ

- 1) เน้นการกระจายโอกาสทางการศึกษาไปสู่ผู้ด้อยโอกาส
- 2) มุ่งสร้างทีมงานพัฒนาชนบท และท้องถิ่นเสื่อมโทรมตามความต้องการของ
ท้องถิ่น

1.2 จำนวนรับ

จำนวนรับของแต่ละคณะและประเภทวิชา จะขึ้นอยู่กับความเห็นชอบของคณะ ซึ่งพิจารณาจากความพร้อมของคณะนั้น ๆ โดยผลรวมของจำนวนรับทั้งโครงการ ฯ จะเป็นจำนวนร้อยละ 10 ของจำนวนรับทั้งหมดที่สอบผ่านการคัดเลือกโดยทบวงมหาวิทยาลัย สำหรับการรับนิสิตโควตาพิเศษ มีการรับเพิ่มทั้งจังหวัดและจำนวนรับมาตลอด ในปีการศึกษา 2531-2534 มีคณะที่เปิดรับ จำนวน 9 คณะ แยกเป็น 20 ประเภทวิชา ได้แก่ คณะเกษตร คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ และคณะอุตสาหกรรมเกษตร ซึ่งรายละเอียดประเภทการให้โควตาดังนี้

1) ประเภทให้โควตาเป็นจังหวัด

คณะเกษตร	ประเภทวิชาเกษตรศาสตร์	รับจำนวน	55 คน
	ประเภทวิชาคหกรรมศาสตร์	รับจำนวน	5 คน
คณะวิศวกรรมศาสตร์	ประเภทวิชาวิศวกรรมเกษตร	รับจำนวน	26 คน
	ประเภทวิชาวิศวกรรมชลประทาน	รับจำนวน	26 คน

รับเท่ากันทุกปี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2531 - 2534 และในปีการศึกษา 2533 - 2534 คณะวิศวกรรมศาสตร์เปิดรับเพิ่ม จังหวัดละ 1 คน ทั้งหมด 25 คน เพื่อเรียนประเภทวิชาในวิชาเขตบางเขน

คณะสัตวแพทยศาสตร์ รับเฉพาะชาย จำนวน 18 คน รับเท่ากันทุกปี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2531-2533 และเพิ่มเป็น 20 คน โดยเพิ่มจังหวัดฉะเชิงเทราและจังหวัดชลบุรี จังหวัดละ 1 คน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2534 เป็นต้นมา

2) ประเภทให้โควตารวมทั้ง 25 จังหวัด

คณะวิทยาศาสตร์ รับชาย จำนวน 15 คน และหญิง จำนวน 15 คน

คณะศึกษาศาสตร์ ประเภทวิชาศึกษาศาสตร์ - เกษตร จำนวน 30 คน

ศึกษาศาสตร์ - คหกรรม จำนวน 10 คน

ศึกษาศาสตร์ - พลศึกษา(วท.บ.) รับชาย 30 คน

รับหญิง 15 คน

ศึกษาศาสตร์ - พลศึกษา(ศศ.บ.) รับชาย 30 คน

รับหญิง 15 คน

คณะมนุษยศาสตร์ ประเภทวิชา วารณคดีไทย รับจำนวน 4 คน

รับจำนวนเท่ากันทุกปี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2531 - 2534 ยกเว้นปีการศึกษา 2531 ที่ประเภทวิชาศึกษาศาสตร์เกษตร ประเภทวิชาพลศึกษา ทั้งหลักสูตร วท.บ. และศศ.บ. รับชาย จำนวน 20 คน รับหญิง 10 คน

คณะสังคมศาสตร์ เริ่มรับนิสิตโควตาพิเศษ ปีการศึกษา 2532 ประเภทวิชาจิตวิทยา โดยรับชายจำนวน 10 คน รับหญิง จำนวน 5 คน ในปีการศึกษา 2533 เพิ่มจำนวนรับในประเภทวิชานี้ เฉพาะหญิง เป็น 8 คน ส่วนชาย 10 คน เท่าเดิม

ในปีการศึกษา 2534 มีการเพิ่มจำนวนประเภทวิชารับนิสิตอีก คือ

คณะศึกษาศาสตร์ ประเภทวิชา สุขศึกษา รับ จำนวน 10 คน

คณะมนุษยศาสตร์ ประเภทวิชา ภาษาไทย รับ จำนวน 3 คน

ประเภทวิชา ศิลปอาชีพ รับชาย จำนวน 3 คน

รับหญิง จำนวน 2 คน

คณะสังคมศาสตร์ ประเภทวิชา จิตวิทยา แยกรับ โดยระบุเป็นจิตวิทยาชุมชน

รับจำนวน 15 คน

จิตวิทยาอุตสาหกรรม รับจำนวน 15 คน

คณะเศรษฐศาสตร์ ประเภทวิชา เศรษฐศาสตร์สหกรณ์ รับจำนวน 10 คน

คณะอุตสาหกรรมเกษตร รับชายจำนวน 2 คน และหญิงจำนวน 2 คน

1.3 คุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์สมัครสอบ

ผู้มีสิทธิ์สมัครสอบจะต้องเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยผ่านการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5 ในโรงเรียนเดียวกัน และตั้งอยู่ในเขตการศึกษา 1, 5, 6 และ 12 ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม สมุทรปราการ สมุทรสาคร กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม สุพรรณบุรี ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง อุทัยธานี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด รวม 25 จังหวัด และจะต้องมีคะแนนเฉลี่ยสะสม ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จนถึงปลายภาคต้นของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไม่น้อยกว่า 2.50 ยกเว้นคณะวิศวกรรมศาสตร์ จะต้องเป็นผู้มีคะแนนไม่น้อยกว่า 3.00 และประเภทวิชาวารณคดีไทยและประเภทวิชาพลศึกษา ผู้สมัครจะต้องมีคะแนนไม่น้อยกว่า 2.00 นอกจากนี้ยังมีข้อกำหนดในรายละเอียด

ซึ่งคู่ได้ในภาคผนวก

1.4 การสมัครสอบ

นักเรียนไม่ต้องติดต่อดำเนินการแต่จะติดต่อทางไปรษณีย์ โดยกองบริการการศึกษาจะจัดส่งใบสมัครและระเบียบการให้กับโรงเรียนในเขตการศึกษาทั้ง 4 เพื่อให้นักเรียนที่สนใจสมัครสอบ การสมัครสอบผู้สมัครสอบสามารถเลือกประเภทวิชาได้เพียง ประเภทวิชาเดียว ยกเว้น คณะวิศวกรรมศาสตร์ให้เลือกได้ 2 ประเภทวิชา ปีการศึกษา 2533 เป็นต้นมา ผู้สมัครต้องชำระค่าสมัคร คนละ 50 บาท ตั้งแต่ปีการศึกษา 2527-2531 และปรับเป็นคนละ 200 บาท ในปีการศึกษา 2532 เป็นต้นมา

ทางโรงเรียนจะต้องจัดรวบรวมใบสมัครและค่าสมัครสอบส่งให้กับกองบริการการศึกษา และทางกองบริการการศึกษาจะจัดส่งบัตรสอบและใบเสร็จรับเงินให้ทางโรงเรียน เพื่อมอบให้กับนักเรียนที่สมัครสอบ

1.5 การดำเนินงาน

ในทุก ๆ ปีทางมหาวิทยาลัยจะเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสอบคัดเลือก นักเรียนเข้าในโครงการฯ โดยจะประกอบด้วยคณะกรรมการหลัก จำนวน 2 ชุด ได้แก่

1) คณะกรรมการอำนวยการ การสอบคัดเลือกนักเรียนเข้าในโครงการ ฯ มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการสอบคัดเลือก ซึ่งคณะกรรมการจะประกอบด้วย รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณบดีคณะต่าง ๆ ที่เปิดรับและ หัวหน้ากองบริการ การศึกษา รายละเอียดของคณะกรรมการดูในภาคผนวก

2) กรรมการดำเนินงาน คณะกรรมการชุดนี้จะประกอบไปด้วย ประธาน อนุกรรมการของฝ่ายต่างๆ รายละเอียดคณะกรรมการดูในภาคผนวก ซึ่งแต่ละฝ่ายจะทำหน้าที่ต่าง กัน ตามแต่ที่จะมอบหมายเพื่อให้การดำเนินการจัดการสอบคัดเลือกนักเรียนให้เป็นไปตามโครงการฯ ด้วยความเรียบร้อย อนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ดังกล่าวจะประกอบด้วย

- 2.1) ฝ่ายประสาน
- 2.2) ฝ่ายรับสมัครสอบ
- 2.3) ฝ่ายจัดสถานที่สอบและสวัสดิการ
- 2.4) ฝ่ายออกข้อสอบและตรวจสอบกระดาษคำตอบ
- 2.5) ฝ่ายพิมพ์ประกาศและข้อสอบ

- 2.6) ฝ่ายทดสอบทักษะทางกีฬา
- 2.7) ฝ่ายสัมภาษณ์
- 2.8) ฝ่ายรวมคะแนนจัดลำดับที่และประกาศผลสอบ
- 2.9) ฝ่ายการเงินบัญชีและพัสดุ
- 2.10) ฝ่ายขึ้นทะเบียน เป็นเป็นนิติ

1.6 วิธีคัดเลือก

โดยการสอบแข่งขันในรายวิชาต่าง ๆ จำนวนรายวิชาที่ใช้สอบในแต่ละประเภทวิชานั้น แต่ละคณะเป็นผู้พิจารณาสำหรับข้อสอบ อนุกรรมการฝ่ายออกข้อสอบ จะดำเนินการออกข้อสอบ จำนวน 8 รายวิชา ได้แก่ เคมี ชีววิทยา ฟิสิกส์ คณิตศาสตร์ ก.คณิตศาสตร์ กข. ภาษาไทย ก. ภาษาอังกฤษ กข. และพื้นฐานทางวิศวกรรม การออกข้อสอบจะใช้รายวิชาในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 รายละเอียดในภาคผนวก ผู้ที่สอบได้คะแนนสูงสุดของแต่ละประเภทวิชาจะได้รับการคัดเลือกตามลำดับที่สอบได้

สำหรับผู้สอบในประเภทวิชาพลศึกษา จะต้องมี การทดสอบทักษะทางกีฬาด้วย

ผู้ที่สอบผ่านการแข่งขันในรายวิชาแล้วจะต้องสอบสัมภาษณ์ด้วย เมื่อสอบผ่านในขั้นนี้จะต้องมารายงานตัวตามวันและเวลาที่กำหนด มิฉะนั้นจะถือว่าสละสิทธิ์

สถานที่สอบของประเภทวิชาในคณะเกษตร คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ จะใช้สนามสอบที่วิทยาเขตกำแพงแสนมาตลอด ตั้งแต่เริ่มโครงการในปีการศึกษา 2523 จนถึงปีการศึกษา 2528 โดยหากผู้สมัครสอบต้องการจะขอพักค้างก่อนวันสอบ 1 คืน ที่วิทยาเขตกำแพงแสน สามารถแจ้งความจำนงค์ขอเข้าพักได้ ในปีการศึกษา 2529 คณะวิทยาศาสตร์ เปิดรับนิสิตโควตาพิเศษ โดยรับรวมและจัดสอบที่วิทยาเขตบางเขน ซึ่งทางคณะศึกษาศาสตร์ ขอดำเนินการเช่นเดียวกัน รวมทั้งคณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ และบริหารธุรกิจ และคณะอุตสาหกรรมเกษตรที่เปิดเพิ่มเติม สอบที่วิทยาเขตบางเขนเช่นกัน ในปีการศึกษา 2531 ได้เปิดสนามสอบที่ วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดชลบุรี เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สมัครสอบจากเขตการศึกษา 12 แต่ดำเนินการเพียงปีเดียวเท่านั้น คณะวิศวกรรมศาสตร์ ขอย้ายสนามสอบข้อเขียนจากวิทยาเขตกำแพงแสน มาที่วิทยาเขตบางเขน ในปีการศึกษา 2533 เป็นต้นมา การสอบที่วิทยาเขตบางเขน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2529 เป็นต้นมาจะไม่มีการจัดที่พักให้ผู้สมัครสอบ

1.7 เงื่อนไขสำหรับผู้สอบคัดเลือกได้และมีสิทธิ์เข้าศึกษาต่อ

ผู้ที่สอบผ่านการคัดเลือกและมีสิทธิ์เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ตามโครงการนี้ จะถูกแจ้งชื่อไปยังทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อตัดสิทธิ์การสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา นอกจากนี้จะมีการสละสิทธิ์เป็นลายลักษณ์อักษร ก่อนการประกาศผลการสอบคัดเลือก ผู้ที่สอบคัดเลือกได้ ในประเภทวิชาใดแล้วไม่มีสิทธิ์ย้ายคณะ ผู้ที่สอบได้ในประเภทวิชาเกษตรศาสตร์และศึกษาศาสตร์-เกษตร ต้องไปศึกษา ณ. วิทยาเขตกำแพงแสน ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2533

2. โครงการพัฒนาและส่งเสริมเยาวชนดีเด่นทางกีฬา

ความเป็นมา

จากสภาพของการเป็นนักกีฬา จะต้องใช้เวลาฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นเยาวชนที่เป็นนักกีฬา จึงมักประสบปัญหาในเรื่องการสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เนื่องจากไม่มีเวลาดูแลตัวเองอย่างต่อเนื่องในการเตรียมสอบเช่นเดียวกับเยาวชนทั่วไป และในทางตรงข้าม เยาวชนนักกีฬายกบางส่วนก็จะหยุดเล่นกีฬาหรือเลิกเล่นกีฬา ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อจะได้มีเวลาเตรียมสอบแข่งขันเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ ซึ่งเป็นเหตุให้การพัฒนานักกีฬานักกีฬาของไทยต้องหยุดชะงักหรือขาดการพัฒนาไป

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตระหนักถึงความสำคัญของเยาวชนที่มีความสามารถดีเด่นทางกีฬาว่าเป็นผู้ที่ได้เสียสละและอุทิศเวลา ในการฝึกซ้อมและการแข่งขันในระดับชาติต่าง ๆ เพื่อสร้างชื่อเสียงให้แก่สังคมและประเทศชาติ เป็นส่วนรวม กอปรกับทบวงมหาวิทยาลัยมีนโยบายมุ่งเน้นให้มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ให้การสนับสนุนเยาวชนของชาติที่มีความสามารถดีเด่นทางการกีฬา ได้มีโอกาสเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ในมหาวิทยาลัยของรัฐเป็นกรณีพิเศษ ไม่ต้องผ่านการสอบคัดเลือกของทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการกีฬาของชาติอันเป็นหลักการและพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาประชากรของประเทศให้มีความเจริญทั้งด้านบุคลิกภาพและด้านวิชาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จึงจัดโครงการพัฒนาและส่งเสริมเยาวชนดีเด่นกีฬาขึ้น เพื่อให้โอกาสแก่เยาวชนที่มีความสามารถดีเด่นทางกีฬา ในระดับตัวแทนทีมชาติหรือเยาวชนทีมชาติหรือนักกีฬาแห่งชาติ สอบแข่งขันตามโครงการดังกล่าว เข้าศึกษาในคณะต่าง ๆ ตามความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยขออกระเบียบมหาวิทยาลัยว่าด้วยการรับผู้มีความสามารถทาง

กีฬาดีเด่นเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยวิธีพิเศษ ลงวันที่ 9 พฤศจิกายน 2530 และ
เริ่มรับนิสิตในปีการศึกษา 2531 เป็นปีแรก

2.1 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนนโยบายการพัฒนาการกีฬาของชาติ
- 2) เพื่อให้โอกาสแก่เยาวชนที่มีความสามารถดีเด่นทางการกีฬาและมีผลการเรียน
และมีความประพฤติเรียบร้อยได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 3) เพื่อสนับสนุนโครงการพัฒนาและส่งเสริมการกีฬาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ในการยกมาตรฐานการแข่งขันกีฬาระดับมหาวิทยาลัย

2.2 จำนวนรับ

มหาวิทยาลัยฯ จะดำเนินการสอบถามความพร้อมของคณะต่าง ๆ ในการเปิดรับเป็น
ประจำทุกปี

2.3 คุณสมบัติของผู้สมัคร

ผู้สมัครจะต้องเป็นผู้มีผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าหรือมีคะแนน
เฉลี่ยสะสม นับตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จนถึงสิ้นสุดภาคต้นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในเกณฑ์ดี
ตามที่คณะต่าง ๆ ที่รับเป็นผู้กำหนด ต้องไม่เป็นผู้มีโรคติดต่อร้ายแรง มีความประพฤติดีซื่อ
หมั่นเพียรมีวินัย และที่สำคัญคือ จะต้องเป็นผู้ที่มีประวัติและความสามารถดีเด่นทางการกีฬาในระดับ
ตัวแทนทีมชาติ หรือเยาวชนทีมชาติ หรือนักกีฬาแห่งชาติ หรือนักกีฬาตัวแทนนักเรียนเข้าแข่งขัน
ในระดับนานาชาติหรือนักกีฬาที่เข้าแข่งขันชนะเลิศแห่งประเทศไทยระดับเยาวชนและทั่วไปได้อันดับ
ที่ 1-3

2.4 วิธีการสมัครสอบ

ผู้สมัครสอบต้องส่งหลักฐานต่าง ๆ ตามที่กำหนดโดยที่ลี้กษิเลือกคณะหรือประเภทวิชา
ใด ๆ ตามคุณสมบัติเฉพาะไม่เกิน 3 คณะหรือประเภทวิชาตามลำดับก่อนหลัง

2.5 วิธีคัดเลือก

ผู้สมัครสอบทุกคนจะต้องสอบในรายวิชาต่าง ๆ ตามที่คณะ/ประเภทวิชาที่กำหนดไว้ สอบ
ทักษะทางกีฬา ใช้เวลา 2 วัน และสอบสัมภาษณ์เพื่อดูความเหมาะสมในวันที่ 3 คณะกรรมการ
จะทำการตัดสินใจ ผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษาจากคณะต่าง 3 ส่วน ดังที่กล่าวมาแล้ว

2.6 วิธีดำเนินการ

มหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการขึ้นชุดหนึ่ง เพื่อดำเนินการ ประกอบด้วยรองอธิการบดีฝ่ายกิจกรรมนิสิตเป็นประธาน คณะกรรมการดำเนินการกีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้ที่คัดเลือกเห็นสมควรจำนวน 4 คน เป็นกรรมการ และหัวหน้ากองกิจการนิสิตเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยตำแหน่ง มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจฝ่ายต่างๆ ได้แก่ ฝ่ายรับสมัคร ฝ่ายตรวจสอบคุณสมบัติผู้สมัคร ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายการสอบ ฝ่ายการประเมินผล เป็นต้น เพื่อดำเนินปฏิบัติการตามที่อธิการบดีมอบหมาย

2.7 การดูแลนิสิตในโครงการ

กองกิจการนิสิตจะทำหน้าที่ดูแลส่งเสริม ติดตามผลการเรียน และความก้าวหน้าในด้านการเล่นกีฬาแล้วรายงานให้มหาวิทยาลัยทราบเป็นระยะ ๆ

3. โครงการพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

(โครงการ พสวท.)

ความเป็นมา

นับตั้งแต่ประเทศไทยเริ่มมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 1 ในปี พ.ศ. 2504 เป็นต้นมา แนวโน้มที่ผู้มีความสามารถสูงทางวิทยาศาสตร์ มักจะเลือกเรียนต่อในคณะวิทยาศาสตร์น้อยลงทุกปี โดยจะหันไปเลือกเรียนทางสาขาอื่นที่ให้ผลตอบแทนที่สูงกว่า และเป็นที่ต้องการของสังคมได้แก่ สาขาแพทยศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งหากสถานการณ์ยังคงเป็นเช่นนี้ อยู่ จะทำให้ประเทศไทยขาดกำลังคนทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อันเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญซึ่งจะเป็นผู้ทำงานวิจัยและพัฒนาคิดค้นความรู้ใหม่ ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในการพัฒนาประเทศ นอกจากนี้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) ส่วนที่ 3 ยังมีนโยบายที่เสริมสร้างพื้นฐานและสมรรถภาพทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี สร้างสิ่งจูงใจให้เอกชนและรัฐวิสาหกิจนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กับต่างประเทศ ตลอดจนคัดแปลงและพัฒนาเทคโนโลยีที่มาจากต่างประเทศให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของประเทศไทย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยต้องการบุคคลที่มีความรู้ความสามารถสูง

เป็นพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อช่วยดำเนินงานพัฒนาประเทศตามแผนที่วางไว้
กระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม และ
สถาบันส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ (สสวท.) จึงเสนอโครงการพัฒนาและ

ส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พสวท.) เพื่อทำการพัฒนาและ
ส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ ตั้งแต่อยู่ในวัยเรียนในชั้นมัธยมตอนปลาย และ
ระดับอุดมศึกษา ตลอดจนวัยทำงาน โครงการนี้ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีให้ดำเนินงาน
เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2527 โดยกรมคณะกรรมการกำหนดนโยบายและวางขึ้นตอนพัฒนาและ
ส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้วยการคัดเลือกนักเรียน นิสิต
นักศึกษา เพื่อให้ทุนการศึกษาในขณะที่เรียนพร้อมทั้งได้รับการเรียนการสอนโปรแกรมเสริม กิจกรรม
พิเศษ เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ให้มีความรู้ในเนื้อหาวิชาเฉพาะเรื่อง และฝึกทักษะ การปฏิบัติ
ด้วยตนเองอย่างถูกต้องและต่อเนื่อง ให้คุ้นเคยกับการแก้ปัญหาหรือแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ด้วยวิธี
ทางวิทยาศาสตร์ โครงการนี้จะให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ศึกษาระดับสูงขึ้นไปตามลำดับ ถึงระดับ
ปริญญาโทเป็นอย่างต่ำ พร้อมทั้งให้ทุนอุดหนุนการนำวิจัย โดยมีเงื่อนไขการศึกษาต่อในระดับปริญญา
ตรีจะต้องศึกษาในคณะวิทยาศาสตร์ของมหาวิทยาลัย 1 ใน 6 แห่งที่เป็นศูนย์ของโครงการ พสวท.
โดยเลือกเรียนในสาขาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์สาขาใดสาขาหนึ่ง คือ เคมี ชีววิทยา ฟิสิกส์ และคณิต
ศาสตร์ ส่วนการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและเอกให้เลือกเรียนในสาขาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์
สาขาหนึ่งหรือสาขาอื่นๆ ตามความต้องการของประเทศในแต่ละปี นิสิตนักศึกษาของโครงการ
พสวท. ที่สำเร็จการศึกษาแล้วจะต้องทำงานชดใช้ 1 เท่า ของระยะเวลาที่เรียนต่อในประเทศ
หรือ 2 เท่า ของระยะเวลาที่เรียนต่อต่างประเทศ โดยนับเวลาชดใช้ทุนตั้งแต่ศึกษาระดับปริญญา
ตรีขึ้นไป

โครงการนี้เริ่มดำเนินการปี พ.ศ. 2527 คัดเลือกนักเรียนที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่
3 เข้าโครงการ พสวท. ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยกระจายการศึกษาไปตามโรงเรียน
ต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ในภาคต่าง ๆ โดยกำหนดให้เป็นศูนย์ของโครงการ พสวท. 6 โรงเรียน โดยรับ
โรงเรียนละ 5 คน รวมเป็นปีละ 30 คน ดังนี้คือ

1. โรงเรียนบดินทรเดชา กรุงเทพมหานคร
2. โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
3. โรงเรียนประปฐมวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม
4. โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่
5. โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย จังหวัดขอนแก่น
6. โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย จังหวัดสงขลา

สำหรับระดับอุดมศึกษา ได้กำหนดให้คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยที่อยู่ในจังหวัดที่ศูนย์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตั้งอยู่ รับเป็นศูนย์ระดับอุดมศึกษารวมกับศูนย์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 6 แห่ง โดยจะรับนักเรียนของโครงการ พสวท. ที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากศูนย์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ร่วมกัน ที่มีผลการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ พสวท. จะได้รับการคัดเลือกโดยไม่ต้องสอบให้เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ในคณะวิทยาศาสตร์ของมหาวิทยาลัย 6 แห่ง ดังต่อไปนี้

1. คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รับนักเรียนจากโรงเรียนบดินทรเดชา
2. คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล รับนักเรียนจากโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย
3. คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร รับนักเรียนจากโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย
4. คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รับนักเรียนจากโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย
5. คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น รับนักเรียนจากโรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย
6. คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รับนักเรียนจากโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย

เนื่องจากมหาวิทยาลัยศิลปากร แจ้งว่ายังไม่พร้อมที่เป็นศูนย์ของโครงการ พสวท. แต่ยินดีที่จะเป็นที่ปรึกษาของโครงการ (สมหวัง พิธิยานุเคราห์ 2532) โครงการ พสวท. จึงเชิญโรงเรียนศรีบุณยานนท์ จังหวัดนนทบุรี เป็นศูนย์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นศูนย์ร่วมระดับอุดมศึกษา ในปี พ.ศ. 2528 ศูนย์ระดับมหาวิทยาลัยจะรับนักเรียนที่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโครงการได้ในปี 2530 เป็นปีแรก

โครงการ พสวท. รับผู้ที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในโครงการ พสวท. ในปี พ.ศ. 2528 เป็นปีแรก โดยกำหนดจำนวนรับเพียงปีละ 30 คน โดยแต่ละศูนย์รับจำนวน ปีละ 5 คน เท่านั้น ผู้ที่จะเข้าโครงการต้องสมัครสอบคัดเลือก และจะสามารถ

เข้าศึกษาในศูนย์ของมหาวิทยาลัยได้จะต้องเป็นผู้เรียนอยู่ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในจังหวัด ตามที่กำหนดของแต่ละศูนย์เท่านั้น รายละเอียดของจังหวัดที่สามารถสมัครสอบเข้าศูนย์ต่าง ๆ มีดังนี้คือ

1.) ผู้ที่สมัครสอบเข้าศึกษาในคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยมหิดล จะต้องศึกษาในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ใน 15 จังหวัด ต่อไปนี้ กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ปราจีนบุรี นครนายก ระยอง จันทบุรี ตราด ลพบุรี อัญญา

อ่างทอง สิงห์บุรี และชัยนาท

2.) ผู้ที่สมัครสอบเข้าศึกษาในคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จะต้องศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ใน 10 จังหวัด ต่อไปนี้ นนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม สมุทรสาคร ราชบุรี สมุทรสงคราม กาญจนบุรี สุพรรณบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์

3.) ผู้ที่สมัครสอบเข้าศึกษาในคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จะต้องศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตภาคเหนือใน 17 จังหวัด ดังต่อไปนี้ เชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน น่าน แม่ฮ่องสอน พะเยา พิจิตรโลก ตาก นครสวรรค์ อุตรดิตถ์ พิษณุโลก เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร สุโขทัย และอุทัยธานี

4.) ผู้ที่สมัครสอบเข้าศึกษาในคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จะต้องศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใน 17 จังหวัด ดังต่อไปนี้ ขอนแก่น อุดรธานี หนองคาย เลย สกลนคร อุดรราชธานี นครพนม กาฬสินธุ์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด ยโสธร มุกดาหาร นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ และศรีสะเกษ

5.) ผู้ที่จะสมัครสอบเข้าศึกษาในคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จะต้องอยู่ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตภาคใต้ ใน 14 จังหวัด ดังต่อไปนี้ สงขลา พัทลุง นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี ชุมพร ยะลา ปัตตานี นราธิราช สตูล ภูเก็ต ตรัง กระบี่ พังงา และระนอง

ได้มีการประเมินผลการดำเนินงานโครงการ พสวท. ในช่วง 5 ปี แรกของการดำเนินโครงการ พสวท. ในปี พ.ศ. 2532 ในด้านประสิทธิผลของโครงการ และเพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินการโครงการ พสวท. ในอนาคต พบว่า หลักการและจุดมุ่งหมายและหลักการของโครงการ พสวท. เป็นสิ่งที่สมควรจะดำเนินการต่อไป ผู้ที่รับทุนในโครงการ พสวท. เป็นผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อยู่ในระดับสูง และมีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการ

ทำงานในด้านนี้ และในขณะที่ประเทศไทยยังคงต้องการนักวิทยาศาสตร์อยู่ จึงจำเป็นต้องผลิตผู้มีความสามารถสูงเหล่านี้อย่างต่อเนื่อง ไม่มีเวลาที่สิ้นสุด หน่วยงานรับผิดชอบหลัก 4 แห่ง จึงมีความเห็นร่วมกันที่จะดำเนินการโครงการ พสวท. ต่อไป โดยกำหนดในระยะเวลาที่ผ่านคือปี พ.ศ. 2527-2533 เป็นระยะที่ 1 และกำหนดให้ปี พ.ศ. 2534-2539 เป็นระยะที่ 2 โดยปรับวัตถุประสงค์เป็นเพื่อสร้างผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำหรับศึกษาวิจัย ประดิษฐ์ คิดค้น ผลงานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

เป็นสำคัญและได้รับเป้าหมายจำนวนรับปีละ 60 คน โดยแต่ละศูนย์รับปีละ 5 คน ในระยะที่ 1 เป็นเป้าหมายจำนวนรับปีละ 72 คน โดยแต่ละศูนย์รับปีละ 6 คน ในระยะที่ 2

ในระยะที่ 2 พ.ศ. 2534 - 2539 ได้ปรับให้ผู้ที่จะมีสิทธิ์สอบในเขตภาคกลางให้มีโอกาสเลือกเรียนในศูนย์ระดับอุดมศึกษา ได้มากขึ้น คือได้รวม 15 จังหวัด ของผู้มีสิทธิ์สอบเข้าศึกษาเฉพาะศูนย์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยมหิดล เข้ากับจำนวน 10 จังหวัดของผู้สมัครสอบ เข้าศึกษาเฉพาะศูนย์คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทำให้ผู้สมัครสอบใน 25 จังหวัด สามารถเลือกเข้าศึกษาได้ 3 ศูนย์ โดยเริ่มตั้งแต่ ปี 2534 เป็นต้นมา

3.1 วัตถุประสงค์

โครงการ พสวท. จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์มุ่งสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ให้สูงสุด เพื่อทำการประดิษฐ์ คิดค้นผลงาน ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ ตลอดจนประยุกต์เทคโนโลยีที่ถ่ายทอดมาจากต่างประเทศให้เหมาะสม กับสภาพการณ์ของประเทศไทย ซึ่งได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการดำเนินงาน ในระยะที่ 1 พ.ศ. 2527-2533 ดังนี้ คือ เพื่อสนับสนุน และส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่องกัน ดังนี้

- (1) ในวัยเรียนให้ได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนให้สูงที่สุด
- (2) ในวัยทำงานให้ได้มีโอกาสใช้ความสามารถที่มีอยู่อย่างเต็มที่ ในการสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ
- (3) ส่งเสริมให้หน่วยงานต่างๆ ทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชนมีบทบาทในการสร้าง

งานให้แก่ผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ในะยะที่ 2 พ.ศ. 2534 - 2539 ได้ปรับวัตถุประสงค์ใหม่เป็น เพื่อสร้างผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำหรับศึกษาวิจัย ประดิษฐ์คิดค้นผลงานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

3.2 คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครสอบ

ศูนย์คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จะรับสมัครสอบเฉพาะผู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ใน 10 จังหวัดและในปี 2534 เป็นต้นมา เพิ่มเป็น 25 จังหวัด ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น โดยในปีการศึกษา 2534 เป็นต้นมาเพิ่มเป็น 25 จังหวัด คือเพิ่มจังหวัดที่สามารถเข้าสู่ศูนย์ฯ วิทยาลัยเกษตรกรรมมหาวิทยาลัย จำนวน 15 จังหวัด ผู้สมัครสอบจะต้องได้คะแนนเฉลี่ยรวมวิชาเคมี ฟิสิกส์ ชีววิทยา และคณิตศาสตร์ สาขาที่ 1 ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 ไม่ต่ำกว่า 3.25 และ ได้คะแนนเฉลี่ยรวมทุกวิชาไม่ต่ำกว่า 3.00 เป็นผู้ไม่เป็นที่โรครัดต่อร้ายแรงที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษา โดยต้องมีสัญชาติไทย และเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความประพฤติดี และมีบุคลิกภาพเหมาะสม

3.3 วิธีการสมัคร

กระทรวงศึกษาธิการจะทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ โครงการ พสวท. ไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ผู้ที่สนใจเข้าโครงการ ฯ จะต้องกรอกใบสมัครและให้ผู้อำนวยการโรงเรียน รับรองผลการเรียนและความประพฤติ โดยมีตราโรงเรียนประทับเป็นสำคัญ พร้อมค่าธรรมเนียมคนละ 100 บาท ให้ทางโรงเรียนเป็นผู้รวบรวมส่งมายัง คณะบดีคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งระยะเวลาสมัครจะทำพร้อมกันทุกศูนย์

3.4 วิธีการคัดเลือก

การคัดเลือกจะประกอบด้วย การสอบข้อเขียนและการสัมภาษณ์ การสอบข้อเขียนจะวัดความสามารถในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านความรู้ ในวิชาคณิตศาสตร์ ชีววิทยา เคมี และฟิสิกส์ ความถนัดทางการเรียน และ ทางวิทยาศาสตร์ ผู้ที่สอบผ่านข้อเขียนจะต้องสอบสัมภาษณ์ เมื่อสอบผ่านทั้งข้อเขียนและสัมภาษณ์แล้ว ผู้ที่สอบผ่านจะต้องมารายงานตัวโดยมีผู้ปกครองนำมามอบตัวเพื่อทำสัญญาขอรับทุนการศึกษาในวัน เวลา ตามที่ คณะวิทยาศาสตร์ ประกาศ

3.5 ทุนการศึกษา

ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าเป็นนิสิตในโครงการ พสวท. ระดับปริญญาตรีจะได้รับทุนการศึกษาปีละ 18,000.- บาท ค่าหนังสืออ่านประกอบปีละไม่เกิน 1,000 บาท ในภาคปลายปีการศึกษา 2533 เป็นต้นมา ปรับเงินทุนเป็น ปีละ 36,600.-บาท ค่าอ่านหนังสือประกอบปีละไม่เกิน 1,300.-บาทและโครงการ พสวท. เป็นผู้จ่ายค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาให้

3.6 เงื่อนไขสำหรับผู้ที่ได้รับการคัดเลือกแล้ว

ทางโครงการ พสวท. มีข้อเงื่อนไขหรือข้อที่ต้องปฏิบัติสำหรับผู้สอบคัดเลือกได้ คือ ต้องไม่สมัครสอบคัดเลือกของทบวง ฯ หรือสถาบันอื่นที่รับโดยตรง และต้องเป็นผู้เรียนสำเร็จการศึกษาจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนจะเข้าเป็นนิสิต และเมื่อเข้าศึกษาแล้วจะต้องร่วมทำกิจกรรมที่โครงการจัดขึ้นทุกครั้ง ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อผูกพันอื่น ๆ ของโครงการด้วย จะต้องศึกษาให้ได้คะแนนเฉลี่ยสะสมในชั้นปีที่ 1 ไม่ต่ำกว่า 2.50 และในชั้นปีที่ 2,3 และ 4 ไม่ต่ำกว่า 3.00 มิเช่นนั้นจะต้องพ้นสภาพการเป็นนิสิตในโครงการ พสวท.

3.7 การพ้นสภาพการเป็นนิสิตในโครงการ พสวท.

นิสิตในโครงการ พสวท. ที่ให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตในโครงการ พสวท. โดยความเห็นของคณะกรรมการโครงการ พสวท. ระดับอุดมศึกษา เช่น ทำคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ได้ตามที่กำหนดก็จะยังคงศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยที่เป็นศูนย์นั้น ๆ จนสำเร็จการศึกษาหรือการขอลาออกจากโครงการ จะต้องชดใช้เงินทุนการศึกษาหรือไม่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของคณะกรรมการและหากต้องชดใช้ทุนการศึกษาจะต้องชดใช้เป็นจำนวน 2 เท่า ของเงินทุนที่ได้รับ

เมื่อสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีผลการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ พสวท. จะได้รับการคัดเลือกให้เข้าศึกษาในระดับปริญญาโทในประเทศหรือต่างประเทศ โครงการ พสวท. มีนโยบายที่จะให้ผู้เข้าโครงการ พสวท. ทุกคนศึกษาถึงระดับปริญญาโทเป็นอย่างต่ำ และจะได้รับทุนระดับปริญญาโทในประเทศ ปีละ 27,600 บาท ในต่างประเทศ ให้ทุนตามอัตราของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (กพ.) และเมื่อจบในระดับปริญญาโท จะได้เรียนต่อในระดับปริญญาเอก หากมีผลการเรียนในระดับปริญญาโท ดีหรือได้ทำงานหน่วยงานที่โครงการ พสวท. จัดให้

4. โครงการจัดส่งนักศึกษาชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ความเป็นมา

โครงการจัดส่งนักศึกษาชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นโครงการที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ให้ความร่วมมือกับกระทรวงมหาดไทย โดยเริ่มรับนิสิต ในปี พ.ศ. 2514 เป็นปีแรก ซึ่งการริเริ่มโครงการฯ เกิดจากสภาพที่ประชาชนในเขต 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อันได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามอย่างเคร่งครัด และใช้ภาษามลายูท้องถิ่นเป็นภาษาพื้นเมือง ไม่นิยมพูดภาษาไทย และไม่นิยมส่งบุตรหลาน ไปเรียนในโรงเรียนสามัญ จึงทำให้ชาวไทยมุสลิมส่วนใหญ่ มีการศึกษาไม่เพียงพอ ที่จะศึกษาได้ในระดับสูง แต่กลับนิยมส่งบุตรหลานไปศึกษาเล่าเรียนแสวงหาความรู้ทางลัทธิศาสนาอิสลามตามปอเนาะต่าง ๆ หรือไม่ก็ส่งไปศึกษาทางสหพันธรัฐมาเลเซีย หรือสหสาธารณรัฐอาหรับ เป็นเหตุให้ชาวไทยมุสลิมดังกล่าวมีความคิดเห็นแตกต่างไปจากประชาชนชาวไทยทั่วไป และมีความหลงผิดไปว่า ศาสนาเป็นเครื่องกำหนดชาติ และการศึกษาภาษาไทยเป็นบาป จึงทำให้การปกครองจังหวัดดังกล่าว ประสบปัญหายุ่งยากตลอดมา รัฐบาลในสมัยนั้น ซึ่งมีจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี จึงได้ดำเนินการวางนโยบายส่งเสริมการศึกษาในภูมิภาคนี้ให้สูงขึ้น เพราะการศึกษามีอิทธิพลในการโน้มน้าวชักจูงและปลูกฝังความนิยมไทยและสร้างศรัทธาความเลื่อมใสจงรักภักดีต่อชาติไทยในหมู่มุสลิมได้เป็นอย่างดี โดยหาทางส่งเสริมนักศึกษาชาวไทยมุสลิมที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้เข้าเรียนต่อระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ เป็นกรณีพิเศษ โดยมีกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ริเริ่มโครงการ ซึ่งได้ขอความร่วมมือจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยผ่อนผันให้นักเรียนไทยมุสลิมจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่สำเร็จการศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เข้าศึกษาต่อในคณะรัฐศาสตร์ โดยไม่ต้องสอบคัดเลือกผ่านทางสภาการศึกษาแห่งชาติ ในปีการศึกษา 2505 และ 2506 ปีละ 1 คน ในปีการศึกษา 2507 เป็นต้นมา ได้ทำ ความตกลงกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอให้รับเพิ่มขึ้นอีก ในคณะรัฐศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ และคณะครุศาสตร์ คณะละ 2 คน ต่อปีการศึกษา โดยผู้ที่ต้องการจะขอรับความช่วยเหลือเพื่อเข้าศึกษาต่อที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตามคณะดังกล่าว จะต้องมีคุณสมบัติเข้าหลักเกณฑ์ และต้องปฏิบัติตามวิธีการตามที่กระทรวงมหาดไทยและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยวางไว้

ในปี พ.ศ. 2512 กระทรวงมหาดไทยได้ทำความตกลงกับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ขอให้พิจารณาผ่อนผันรับนักเรียนไทยมุสลิมจาก 4 จังหวัด ภาคใต้ ที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เข้าศึกษาต่อในคณะต่าง ๆ คณะละ 2 คน ต่อปีการศึกษาเป็นกรณีพิเศษ เช่นเดียวกับ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นับตั้งแต่กระทรวงมหาดไทยได้ริเริ่มขอความร่วมมือจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รับนักเรียนชาวไทยมุสลิม ที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เข้าศึกษาต่อในปีการศึกษา 2505-2512 ระยะ 8 ปี มีผู้ได้รับสิทธิพิเศษทั้งหมด 34 คนเท่านั้น ซึ่งนับเป็นจำนวนน้อยมาก

คณะรัฐมนตรีโดยมีจอมพล ถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี จึงมีมติเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2513 อนุมัติให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการตามโครงการจัดส่งนักศึกษาชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ฯ ระยะที่ 1 (2514 - 2519) โดยจัดให้เข้าศึกษาต่อใน 10 สถาบันได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ แห่งละ 6 คน ส่วน มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่วิทยาลัย วิชาการศึกษา และโรงเรียนนายร้อยตำรวจ แห่งละ 4 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 50 คน ต่อปี พร้อมทั้งให้ทุนการศึกษาจังหวัดละ 4 ทุน ๆ ละ 3,000.-บาท รวม 16 ทุน ยกเว้นผู้ที่เข้าศึกษาในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้คัดเลือกนักศึกษา โดยเน้นการสร้างผู้นำท้องถิ่นให้มีความผูกพันกับทางราชการ การคัดเลือกจะไม่ได้ใช้พื้นฐานความรู้เป็นหลัก

เมื่อสิ้นสุดการดำเนินการโครงการ ฯ ในระยะที่ 1 ในปี 2519 กระทรวงมหาดไทยได้ขออนุมัติคณะรัฐมนตรี โดยขณะนั้นมีนายธานินทร์ กรัยวิเชียร เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการต่อเป็นระยะที่ 2 (2520-2524) ซึ่งได้รับอนุมัติ เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2520 โดยมีจำนวนรับในแต่ละสถาบันและการให้ทุนการศึกษาเช่นเดียวกับในระยะที่ 1 แต่มีการวิธีกาเลือกต่างจากระยะที่ 1 คือในปี 2520 ให้จังหวัดตั้งคณะกรรมการไม่น้อยกว่า 3 คน เป็นผู้ดำเนินการคัดเลือกและกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้พิจารณาเลือกคณะวิชาโดยมุ่งผลสำเร็จทางการศึกษาเป็นหลัก และในปี 2522 จังหวัดได้แต่งตั้งให้ผู้แทนของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ร่วมเป็นคณะกรรมการคัดเลือกและให้ออกข้อสอบด้วย โดยจังหวัดสอบสัมภาษณ์ตามความเหมาะสม

คณะรัฐมนตรีมีพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้อนุมัติ ให้ดำเนินการ ต่อในระยะที่ 3 (2525-2529) โดยมีจำนวนรับเข้าศึกษาต่อในสถาบันต่าง ๆ เหมือนระยะที่ 2 พร้อมทั้งอนุมัติในหลักการให้กระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ที่มีหน่วยงานอยู่ในพื้นที่ 4 จังหวัดภาคใต้ ให้ส่งวงอัตรารับนักเรียนชาวไทยมุสลิมเข้ารับราชการกระทรวงละ 4 อัตราต่อปี โดยให้มีการ สอดคล้อง ระหว่างชาวไทยมุสลิม จาก 4 จังหวัดด้วยกันเองโดยต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษา ตามโครงการ ฯ และระหว่างศึกษาต้องเป็นผู้มีความประพฤติดี และมีคุณสมบัติตามที่กระทรวง ทบวง กรม กำหนดไว้ เมื่อได้รับบรรจุเป็นข้าราชการแล้วต้องปฏิบัติในจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่ น้อยกว่า 3 ปี สำหรับวิธีการคัดเลือก เช่นเดียวกับปี 2522 แต่ในปี 2526 - 2527 มอบให้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ร่วมกับศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ดำเนินการสอบคัดเลือก เป็นต้นมา

กระทรวงมหาดไทยได้ขออนุมัติดำเนินโครงการ ฯ ในระยะที่ 4 (2530 - 2534) พร้อมทั้งขอส่งวงอัตรารับจนถึงปี 2537 (สำหรับนักเรียนรุ่นสุดท้ายจบการศึกษา) คณะรัฐมนตรี อนุมัติการดำเนินงานต่อ มติรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2531 มีมติให้ลดจำนวนรับลงปีละ 20 % จนกระทั่งหมดสิ้นภายใน 5 ปี (2532-2536) และกระทรวงมหาดไทยเสนอทบทวน มติ ครม. วันที่ 17 มีนาคม 2535 ได้เห็นควรให้คงโควตาที่เหลือต่อไปอีก 5 ปี (พ.ศ. 2536-2540)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ให้ความร่วมมือกับกระทรวงมหาดไทย โดยรับนักเรียน ชาวมุสลิมที่กระทรวงมหาดไทยที่คัดเลือกแล้ว และส่งชื่อให้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับเข้าศึกษา ตั้งแต่เริ่มโครงการ ฯ นี้ ในปี พ.ศ. 2514 เป็นต้นมา ต่อเนื่องมาจนปัจจุบัน

4.1 วัตถุประสงค์

โครงการมุสลิมจนถึงระยะที่ 4 (พ.ศ. 2530-2534) มีรายละเอียดวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อขอระดับการศึกษาของชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล ให้สูงขึ้น
2. เพื่อให้ชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้มีโอกาสเข้ารับ ราชการ มีส่วนร่วมในการปกครองมากยิ่งขึ้น
3. เพื่อเสริมสร้างให้ชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้เห็นคุณค่าของการเรียนภาษาไทยและป้องกันไม่ให้ชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม จังหวัด ชายแดนภาคใต้เดินทางไปศึกษา ณ ประเทศใกล้เคียงหรือประเทศตะวันออกกลาง

4. เพื่อจูงใจให้ชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามหันมานิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนรัฐบาล
5. เพื่อปลูกฝังให้ชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามมีความภูมิใจในความเป็นคนไทย

4.2 จำนวนรับชาวไทยมุสลิม

การรับชาวไทยมุสลิม ในแต่ละสถาบัน จะรับตามโควตาที่จัดสรรไว้แต่ละจังหวัด โดยมีจำนวนรับในระยะที่ 1 (พ.ศ. 2514 - 2519) ถึงระยะที่ 3 (2525 - 2529) รับจำนวนเท่ากันทุกปี ๆ ละ 50 คน เข้าศึกษาใน 10 สถาบัน ในระยะที่ 4 (พ.ศ. 2530 - 2534) รับจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 58 คน โดยจำนวนรับในแต่ละมหาวิทยาลัยเท่าเดิม โดยจำนวน 8 คน ที่เพิ่มจะเข้าศึกษาในโรงเรียนนายร้อยตำรวจฯ รายละเอียดดังต่อไปนี้

	สุลล	ยะลา	ปัตตานี	นราธิวาส	รวม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	1	1	2	2	6
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	1	1	2	2	6
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	1	1	2	2	6
มหาวิทยาลัยศิลปากร	1	1	2	2	6
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	1	1	2	2	6
มหาวิทยาลัยมหิดล	1	1	1	1	4
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	1	1	1	1	4
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	1	1	1	1	4
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	1	1	1	1	4
(ทุกวิชาเขต)					
โรงเรียนนายร้อยตำรวจ ฯ	-	-	-	-	12
รวม	9	9	14	14	58

รวมทั้งหมด 4 จังหวัด 58 คนต่อปี

4.3 คุณสมบัติ

คุณสมบัติเฉพาะของโครงการ คือ ผู้ถือกำเนิดและมีภูมิลำเนาของตนเองและผู้ปกครองอยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ติดต่อกันไม่น้อยกว่า 2 ปี นับถึงวันรับสมัครและจบการศึกษา หรือกำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีเวลาศึกษาติดกันไม่น้อยกว่า 2 ปี นอกจากนี้จะมีคุณสมบัติทั่ว ๆ ไป ตามที่สถานศึกษาที่เลือกกำหนด และจะต้องไม่เป็นผู้ถูกคัดชื่อออก เนื่องจากบกพร่องในความประพฤติจากสถานศึกษาใด ๆ มาก่อน

4.4 วิธีการคัดเลือก

ผู้สมัครทุกคนจะต้องระบุ คณะประเภทวิชาของสถาบันที่ประสงค์เข้าศึกษา ไม่เกิน 3 อันดับ และยื่นใบสมัครพร้อมค่าสมัครสอบที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามวันและเวลาที่กำหนด ต้องเข้าสอบคัดเลือกตามสนามสอบที่แจ้งไว้ การสอบรายวิชาต่าง ๆ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นผู้ออกข้อสอบ โดยการสอบจะมีเพียง 2 ประเภท คือ สอบสายวิทยาศาสตร์ ได้แก่ วิชาภาษาไทย ก. สังคมศึกษา ก. ภาษาอังกฤษ กข. คณิตศาสตร์ กข. ฟิสิกส์ เคมี และชีววิทยา สอบสายศิลปศาสตร์ ได้แก่ วิชาวิทย์กายภาพชีวภาพ ภาษาไทยกข. สังคมศึกษา กข. ภาษาอังกฤษ กขค. และเลือกวิชาใดวิชาหนึ่งต่อไปนี้ คือ คณิตศาสตร์ ก ภาษาฝรั่งเศส ภาษาอาหรับ

ผู้ที่สอบผ่านข้อเขียนจะต้องสอบสัมภาษณ์ โดยจังหวัดจะดำเนินการสอบตามความเหมาะสม ซึ่งจะพิจารณา คณะ ประเภทวิชา จากความประสงค์ของผู้สมัครที่ระบุในใบสมัคร

4.5 ทุนการศึกษา

กระทรวงมหาดไทย ได้จัดสรรทุนให้กับนักศึกษาชาวไทยมุสลิมที่เข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั้ง 9 แห่ง จนกว่าจะสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร จำนวน 16 ทุน โดยแบ่งให้จังหวัดละ 4 ทุน โดยแยกเป็นทุนทางสังคมศาสตร์ ทุนละ 4,000.-บาท ทุนทางวิทยาศาสตร์ ทุนละ 6,000.-บาท

การศึกษาเชิงประเมินโครงการ

การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดสำนึกในทางปรับปรุงโครงการ และสำนึกในทางตัดสินใจผลสัมฤทธิ์ของโครงการ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2528:82) โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญของการประเมินผลโครงการ คือ เพื่อใช้ผลการประเมิน ประเมินโครงการในการปรับปรุงการบริหารโครงการให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และเพื่อนำผลของการประเมินเสนอต่อผู้บริหาร เพื่อช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง กล่าวอีกนัยหนึ่ง การประเมินโครงการเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อผลสำเร็จในการบริหาร ของผู้บริหารโครงการนั่นเอง

แบบจำลองการประเมิน แต่ละแบบมีจุดเด่น จุดด้อย และประโยชน์แตกต่างกันไป ซึ่งผู้ประเมินจะต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและสิ่งแวดล้อมและวัตถุประสงค์ของการประเมิน บางครั้งก็อาจต้องประยุกต์หลายๆ แบบเพื่อใช้ในการประเมิน แต่แบบประเมินที่นักการศึกษาานิยมคือ Daniel L. Stufflebeam (1970 ใน Worthen and Sanders, 1973:128-142) นักการศึกษาคนสำคัญที่เสนอแบบอย่างการประเมิน คือ CIPP (Context, Input, Process, product) Model ซึ่งเห็นว่าการประเมินเป็นขบวนการต่อเนื่องในการหาข้อมูล และข้อเท็จจริง เกี่ยวกับโครงการเพื่อหาทางเลือกที่เป็นประโยชน์ เพื่อการตัดสินใจของผู้บริหาร (นิสา ชูโต, 2531:18) ซึ่งเป็นรูปแบบที่ทุกคนยอมรับและถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลาย ทั้งยังเหมาะสมสำหรับโครงการที่กำลังดำเนินอยู่ เพราะจะได้นำข้อมูลมาปรับปรุงโครงการได้ทันที

รูปแบบของการประเมินแบบ CIPP MODEL

แบบจำลองประเภทนี้ไม่เพียงแต่ประเมินว่า บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เท่านั้น แต่ยังเป็น การประเมินเพื่อให้รายละเอียดต่าง ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการอีกด้วย ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบการประเมินความก้าวหน้าเพื่อบ่งชี้จุดเด่น จุดด้อย เพื่อนำผลไปปรับปรุงได้ทันที และประเมินรวมสรุป หลังโครงการสิ้นสุดแล้ว เพื่อบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ การประเมินแบบ CIPP เป็นแบบจำลองที่เหมาะสมที่จะใช้เป็นกรอบความคิดในการประเมิน ทั้งนี้ เพราะนักประเมินจะได้ข้อดี ข้อบกพร่อง และประสิทธิภาพของโครงการที่จะประเมินได้เป็นอย่างดี

จุดเน้นของการประเมินแบบ CIPP แยกเป็น 4 ประการคือ

1. ประเมินสภาพแวดล้อมต่างๆ (Context Evaluation) ของโครงการซึ่งเป็น

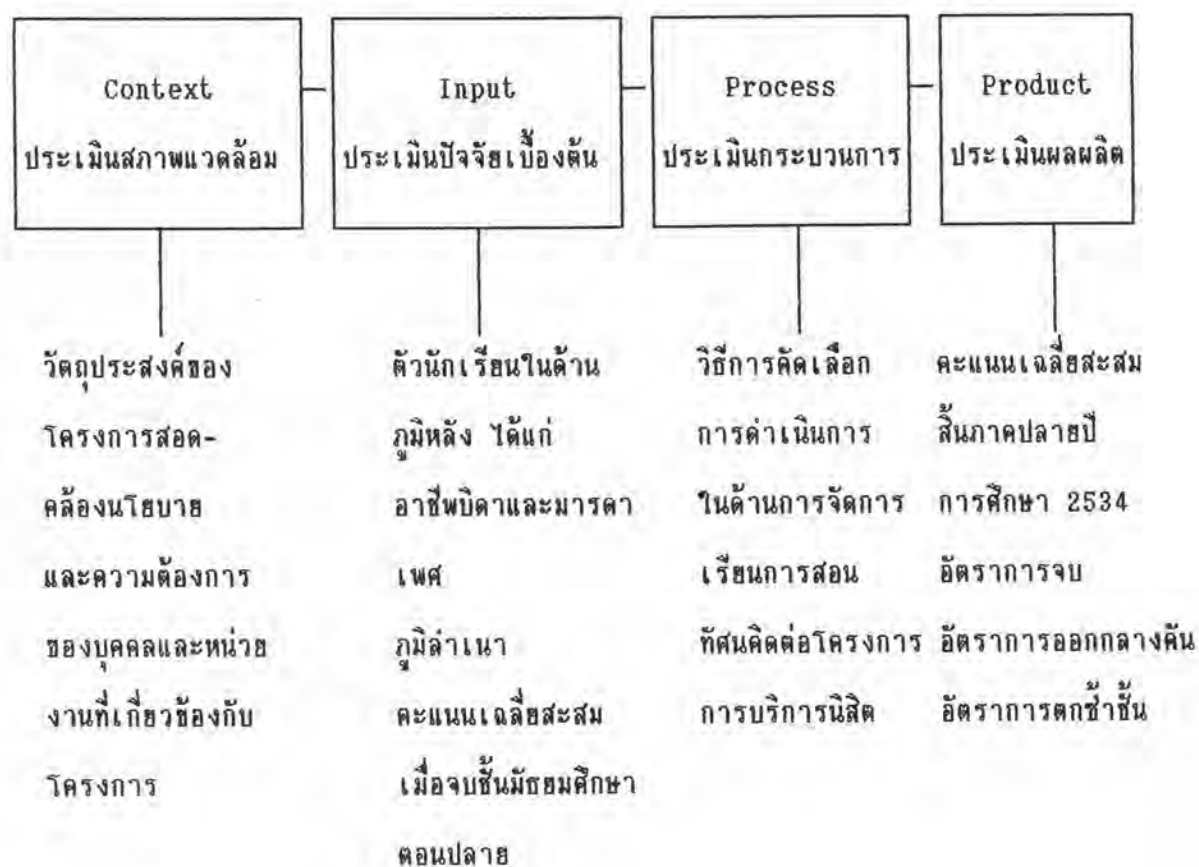
การประเมินเกี่ยวกับนโยบาย เป้าหมาย แรงกดดันทางเศรษฐกิจและสังคม ความต้องการของบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

2. ประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) โครงการเป็นการประเมินเพื่อมุ่งเน้นว่ามีปัจจัยพร้อมมูลที่จะดำเนินโครงการหรือไม่

3. ประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) ประเมินผลโครงการ ขณะดำเนินงาน หรือการประเมินโครงการเชิงความก้าวหน้าของโครงการหรือการประเมินผลเพื่อการปรับปรุงโครงการ

4. ประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลโครงการหลังการดำเนินงานสิ้นสุดแล้ว ซึ่งประกอบด้วย การประเมินผลลัพธ์ โดยพิจารณาจากปริมาณและคุณภาพของผลผลิตเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของโครงการ

ผู้วิจัยได้ใช้แบบจำลอง CIPP MODEL ในการศึกษาเชิงประเมินโครงการรับนิสิตด้วยวิธีพิเศษของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมีแผนภูมิดังนี้ คือ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยแบ่งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. โอกาสทางการศึกษา
2. การประเมินโครงการรับด้วยวิธีพิเศษ
3. สภาพภูมิหลัง ผลสัมฤทธิ์ของนิสิตโครงการรับด้วยวิธีพิเศษ

1. โอกาสทางการศึกษา ได้มีการศึกษาวิจัยมาตลอดเกี่ยวกับความไม่เสมอภาค โอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งได้ผลการวิจัยยืนยันความไม่เสมอภาค โอกาสทางการศึกษา คือ

รายงานการวิจัย ของ เจอรัลด์ ฟราย เรื่อง ตัวบ่งชี้ความเท่าเทียมและความเสมอภาคทางการศึกษาในประเทศไทย ในประเด็นการศึกษาระดับอุดมศึกษา พบว่ามหาวิทยาลัยส่วนใหญ่จะรับนักศึกษาเข้าโดยมีการสอบคัดเลือก (Kraft, 1968) การสอบนี้เน้นสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาซึ่งทำให้เด็กที่มีภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมที่ดีกว่าจะมีโอกาสสอบผ่านและได้เข้าเรียนในมหาวิทยาลัยได้มากกว่า เพราะเด็กพวกนี้มีโอกาสเรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีคุณภาพมากกว่า และเมื่อความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางครอบครัวและสภาพภูมิศาสตร์ เห็นได้อย่างชัดเจนว่าโอกาสของเด็กที่จะเข้าเรียนต่อ ในระดับอุดมศึกษามากที่สุดคือ เด็กที่อยู่ในกรุงเทพฯ ส่วนโอกาสของเด็กที่จะเข้าเรียนต่อน้อยที่สุดคือ เด็กที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ถ้าดูเป็นกรณีของอาชีพบิดาหรือมารดาแล้ว เด็กที่มีบิดาหรือมารดาทำอาชีพพ่อค้าหรือเจ้าของร้านค้า มีโอกาสในการเข้าศึกษาต่อมากที่สุด ในขณะที่เด็กที่มีบิดาหรือมารดาทำอาชีพเกษตรกร มีโอกาสที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับนี้ได้น้อยที่สุด สอดคล้องกับ รายงานวิจัย ค่าใช้จ่ายและการลงทุนในมหาวิทยาลัยเอกชน จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2528 พบว่า ผู้มีโอกาสเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่เป็นคนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดีกว่าคนอื่น ๆ โดยทั่วไปเมื่อพิจารณาสัดส่วน ร้อยละของนักศึกษาที่อยู่ในขอบข่ายของการสำรวจ จำแนกตามอาชีพบิดา พบว่านักศึกษาที่เรียนในมหาวิทยาลัยของรัฐและวิทยาลัยของรัฐ และวิทยาลัยเอกชนส่วนใหญ่ มาจากครอบครัวพ่อค้า (ร้อยละ 45 และ 52) และข้าราชการ (ร้อยละ 23 และ 22) นักศึกษาที่มาจากครอบครัวเกษตรกรซึ่งเป็นอาชีพหลักของคนไทยส่วนใหญ่ (ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ของประชากรทั่วประเทศ) มีสัดส่วนน้อยคือประมาณร้อยละ 11 น้อยกว่าสัดส่วนร้อยละของสองอาชีพแรกประมาณ 1 - 4 เท่าตัว แม้ว่าสัดส่วนดังกล่าวนี้จะต่ำกว่าเมื่อ

10 ปีก่อน ซึ่งมีนักศึกษาจากครอบครัวเกษตรกร เพียงร้อยละ 6 (รายงานของคณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา ปี 2518) แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า บุตรหลานชาวนา ชาวไร่ มีโอกาสดีขั้น ทั้งนี้เป็นเพราะเหตุผลที่ว่า การศึกษาระดับปริญญาตรีมีความหมายในการเลื่อนฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมน้อยกว่าที่เคยเป็น เนื่องจากมีคนจบการศึกษาระดับนี้มากขึ้น ทำให้ความสำคัญในการเลือกคนเข้าทำงานดี ๆ เปลี่ยนจากระดับปริญญาตรีไปเป็นระดับอื่น ๆ ที่สูงกว่า เช่น ระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก หรือไม่ก็ชั้นอยู่กับสาขาวิชาที่เรียนจบ สาขาที่มีคนเรียนกันมาก ๆ ทำงานได้ยาก และให้ผลตอบแทนในเรื่องรายได้น้อย เช่น สาขาศึกษาศาสตร์ จะมีนักศึกษาที่มาจากรอบครัวเกษตรกรมากกว่าสาขาอื่น ๆ มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 20.8 ในขณะที่สาขาอื่น ๆ อีกหลายสาขามีนักศึกษาเหล่านี้ไม่ถึงร้อยละ 10 พบว่า สัดส่วนนักศึกษา สถาปัตยกรรมศาสตร์, นิเทศศาสตร์, พาณิชยศาสตร์, นิติศาสตร์ และแพทยศาสตร์ มีจำนวน 1.5, 3.1, 3.4, 5.6 และ 7.0 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าโอกาสทางการเรียนของบุตรหลานเกษตรกรนั้น นอกจากจะน้อยกว่าบุตรหลานพ่อค้าและข้าราชการแล้ว ยังจำกัดอยู่ในสาขาวิชาที่น้อยกว่าในเรื่องรายได้ การมีงานทำของนักศึกษาที่ควรจะเป็น

จากรายงานการวิจัยเรื่อง ความไม่เท่าเทียมกันทางการศึกษาระดับอุดมศึกษา (เฉพาะ โควตาพิเศษ) ซึ่งจัดทำโดย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2522) พบว่า

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สมัครสอบโควตาพิเศษน้อยกว่าภาคเหนือและภาคใต้ สาเหตุอาจเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจสังคมของบิดาหรือผู้ปกครองไม่เอื้ออำนวย

2. วัตถุประสงค์ของการจัดสรรโควตาพิเศษ เพื่อให้นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในส่วนภูมิภาคได้มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้น แต่จากข้อมูลที่ศึกษาพบว่า นักเรียนที่สอบผ่านโควตาพิเศษของมหาวิทยาลัยทั้งภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือและภาคใต้ ส่วนใหญ่ยังคงเป็นผู้จบชั้นมัธยมปีที่ 5 ณ จังหวัดที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ อันได้แก่ จังหวัดของแก่น เชียงใหม่ สงขลา และปัตตานี จังหวัดอื่นทั่ว ๆ ไปก็ยังคงได้ศึกษาน้อย หรือเกือบไม่ได้เลย

3. นักเรียนที่สอบผ่านโควตาพิเศษส่วนใหญ่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย - เจ้าของกิจการ รองลงมาคือรับราชการ - รัฐวิสาหกิจ บุตรของเกษตรกร และกรรมการสอบผ่านได้น้อยมาก

2. การประเมินโครงการรับด้วยวิธีพิเศษ มีงานวิจัยหลายเรื่องที่ได้ทำการศึกษาถึงผลสำเร็จของการดำเนินโครงการรับด้วยวิธีพิเศษต่าง ๆ ดังการศึกษาของ

ประไพศรี ตยานันท์ (2533) ได้ประเมินโครงการครุทายาทของวิทยาลัยครู พบว่าโครงการครุทายาทเป็นโครงการที่ดี สามารถดำเนินการและผลิตบัณฑิตได้ตามประสงค์

ด้านสภาพแวดล้อม วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับนโยบายการศึกษา

ด้านปัจจัยเบื้องต้น เห็นว่าควรจะพัฒนาหลักสูตรให้เปิดวิชาเลือกเสรีเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะวิชาที่เกี่ยวกับงานธุรการครู และเพิ่มหน่วยกิตวิชาพิเศษทางดนตรี ศิลปะ และเกษตรให้มากขึ้น และควรทบทวนเกี่ยวกับเกณฑ์การรักษาสภาพนักศึกษา และเกณฑ์การบรรจุเข้ารับราชการ รวมทั้งงบประมาณสำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเสริม

ด้านการดำเนินการ พบว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ควรปรับปรุงงานด้านบริการและสวัสดิการควรประสานงานระหว่างหน่วยงานผู้ใช้ครูและผลิตครู

ด้านผลผลิต พบว่า บัณฑิตครุทายาทเป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางวิชาการ ชื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบสูง และมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูด้วย

สุวัชร อันทรวิจิตร (2533) ได้ทำการวิเคราะห์โครงการรับนิสิตวิทยาศาสตร์ โดยวิธีพิเศษ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า วิธีการคัดเลือกมีประสิทธิภาพสามารถได้นิสิตมีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ นิสิต พสวท. และนิสิตทุนจุฬาเรียนได้ผลดีสม่ำเสมอและสามารถแก้ปัญหาการออกกลางคัน สรุปคือ บรรลุในด้านวัตถุประสงค์ นิสิตไม่รับทุนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับนิสิตปกติไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่นิสิต พสวท. และนิสิตทุนจุฬามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด

ผู้บริหารให้การสนับสนุนโครงการนี้ แต่เห็นควรปรับปรุงในเรื่องการประชาสัมพันธ์ การกำหนดเกณฑ์การรับ นิสิตส่วนใหญ่พึงพอใจในโครงการนี้ และเห็นว่าโครงการนี้สามารถผลิตบุคลากรทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีพื้นฐานความสนใจทางวิทยาศาสตร์ เพื่อเป็นกำลังของประเทศชาติในอนาคต

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้สรุปผลการติดตามและประเมินผลการศึกษาแก่นักเรียนชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม จังหวัดชายแดนภาคใต้เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน ปีการศึกษา 2528 จำนวน 10 สถาบันและสามารถติดตาม นักศึกษาได้จำนวน 139 คน พบว่าปัญหาในแต่ละสถาบันไม่แตกต่างกัน

กล่าวคือ

1. มีความต้องการรับทุนการศึกษา โดยการให้ทุนควรให้ผู้ที่ยากจนจริง ๆ และไม่ควรกำหนดเกณฑ์การให้สูง
2. ปัญหาด้านการเรียน ในระยะแรกเรียนไม่ทัน ต้องการการสอนเสริมในรายวิชาหลักได้แก่ คณิตศาสตร์, วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ
3. การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยไม่มีปัญหา สามารถเข้ากับเพื่อน ๆ ได้ดี
4. ส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องเงินค่าใช้จ่ายในระหว่างศึกษา

Caston, Falton ELLIS (1991) ได้วิเคราะห์สถานการณ์สภาพของการให้ ค่าปรึกษาแนะแนวการศึกษา และโปรแกรมการบริการพิเศษ สำหรับนักกีฬา ระหว่าง 2 วิทยาลัยในการประชุมกีฬาในอเมริกากลาง 1975-1985 จากคำถามในการวิจัย 6 ข้อ ซึ่งเกี่ยวกับหลักการและความคิดเห็นของผู้ทำงานในมหาวิทยาลัย พบว่า

- 1) ผู้บริหารมหาวิทยาลัยพอใจด้านการให้วิธีให้คำแนะนำ ปรึกษาทางวิชาการ และให้ค่าปรึกษาเป็นพิเศษ ช่วยเหลือส่งเสริมการศึกษาของนิสิตกีฬา
  - 2) หน่วย NCAA ควรเริ่มให้แนวทางความต้องการ เข้าเป็นนิสิตนักกีฬา
  - 3) อาจารย์ที่ปรึกษา ควรมีโปรแกรมให้ความช่วยเหลือโดยตรง
  - 4) ทุนที่ใช้สำหรับการให้คำแนะนำ และค่าปรึกษาทางวิชาการ ควรมาจากภาควิชาการกีฬา
  - 5) ผู้บริหารส่วนใหญ่ ได้เก็บรักษาคำแนะนำความก้าวหน้าทางการศึกษาของนิสิตกีฬา
3. สภาพภูมิหลัง ผลสัมฤทธิ์ของโครงการรับด้วยวิธีพิเศษ

ปัญญา ชีระวิทย์เลิศ (2526) ได้ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกกับประเภทโควตาภาคตะวันออก ปีการศึกษา 2523 - 2526 พบว่า อาชีพบิดามารดาของนิสิตทั้ง 2 ประเภทต่างกัน คือนิสิตผ่านการสอบคัดเลือกบิดามารดาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการค้า ต่างกับนิสิตโควตาซึ่งมีบิดามารดาอาชีพเกษตรกรรมแต่ระดับการศึกษาไม่ต่างกัน การปรับตัวในสังคมและทัศนคติต่อการเรียนการสอนในชั้นปีที่ 2, 3, 4 ของนิสิตทั้ง 2 ประเภท และอัตราออกกลางคันเฉลี่ยร้อยละ 15 ของนิสิตทั้ง 2 ประเภทไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในชั้นปีที่ 1 ของนิสิตทั้ง 2 ประเภทไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกัน พรเพ็ญ รตโกภาส (2518) ซึ่งศึกษา

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ผ่านการคัดเลือกประเภทการสอบร่วม เข้ามหาวิทยาลัยและประเภทคะแนนเยี่ยมภาคเหนือ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในชั้นปีที่ 1 ของทั้ง 2 ประเภทไม่แตกต่างกันและพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในชั้นมัธยมปีที่ 5 ของทั้ง 2 ประเภทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่ผ่านการคัดเลือกประเภทคะแนนเยี่ยมภาคเหนือ มีผลสัมฤทธิ์ตรงการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่านักศึกษาประเภทการสอบร่วมเข้ามหาวิทยาลัย ซึ่งก็สอดคล้องกับ วิลาวรรณ อุกัยสง่า (2519) ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ผ่านการคัดเลือกประเภทสอบร่วมเข้ามหาวิทยาลัย และประเภทคะแนนเยี่ยมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สาธิต จันทรวินิจ (2529) ศึกษาเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร ระหว่างกลุ่มที่ผ่านการสอบคัดเลือกโดยทบวงมหาวิทยาลัย และโดยมหาวิทยาลัยศิลปากร (โควตาพิเศษ) ที่เข้าศึกษาในปี 2522-2526 พบว่า นิสิตประเภทที่มหาวิทยาลัยสอบคัดเลือกเองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า นิสิตที่สอบผ่านโดยทบวงมหาวิทยาลัยในชั้นปีเดียวกัน ซึ่งอยู่ในคณะศึกษาและวิทยาศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่นักศึกษาที่ผ่านการสอบคัดเลือก 2 ประเภทที่อยู่ในคณะโบราณคดี คณะมัณฑนศิลป์ คณะอักษรศาสตร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างผู้สำเร็จการศึกษาที่มาจากการสอบ คัดเลือกแบบโควตาและการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยสำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปี 2533 พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษา ในปีการศึกษา 2529 - 2531 ที่มาจากการสอบคัดเลือกแบบโควตา และที่มาจากการสอบคัดเลือกส่วนกลาง มีค่าลำดับชั้นสะสมเฉลี่ยตลอดหลักสูตรใกล้เคียงกัน คือ 2.5 - 2.6 การที่ผู้สำเร็จการศึกษาที่มาจากการสอบคัดเลือกแบบโควตาและที่มาจากการสอบคัดเลือกส่วนกลางมีค่าลำดับชั้นสะสมเฉลี่ยตลอดหลักสูตรใกล้เคียงกันนี้ อาจเนื่องมาจากความสามารถในการเรียนที่ใกล้เคียงกัน ประกอบกับวิธีการสอบคัดเลือกทั้งแบบโควตาและส่วนกลาง ข้อสอบอาจมีความยากง่ายใกล้เคียงกันและสิ่งที่สำคัญคือ คุณภาพของอาจารย์ผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อาจมีคุณภาพใกล้เคียงกันกับอาจารย์ผู้สอนมัธยมศึกษาตอนปลายของภาคอื่น ๆ และสรุปได้ว่าคุณภาพการสอบคัดเลือกแบบโควตา เทียบได้เท่ากับการสอบคัดเลือกส่วนกลาง ทำให้มีนักศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียมกัน ผลการเรียนเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจึงใกล้เคียงกัน คือที่มาจาก

การสอบคัดเลือกแบบโควตา ปีการศึกษา 2529 - 2531 มีร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาสูงกว่า ผู้สำเร็จการศึกษาที่มาจากการสอบคัดเลือกส่วนกลางเล็กน้อย กล่าวคือ ผู้สำเร็จการศึกษา รหัสประจำตัว 26... ที่มาจากการสอบคัดเลือกแบบโควตา สำเร็จการศึกษา ร้อยละ 87.70 ในขณะที่ ส่วนกลางสำเร็จการศึกษา ร้อยละ 79.89 รหัสประจำตัว 27... โควตาสำเร็จการศึกษา ร้อยละ 88.63 โดยส่วนกลางสำเร็จการศึกษา ร้อยละ 80.60 และรหัสประจำตัว 28... โควตาสำเร็จการศึกษา ร้อยละ 74.50 ในขณะที่ส่วนกลางสำเร็จการศึกษา ร้อยละ 74.91

การที่ผู้สำเร็จการศึกษา ที่มาจากการสอบแบบโควตามีร้อยละของผู้สำเร็จ การศึกษาสูงกว่า ผู้สำเร็จการศึกษาที่มาจากการสอบคัดเลือกส่วนกลาง อาจมีเหตุผลทาง ครอบครัวยุติธรรมอยู่ใกล้เคียงคิดตามคุณลักษณะอย่างสม่ำเสมอ จึงมีความสนใจและตั้งใจเรียนมากกว่า

รายงานวิจัยเรื่องการสละสิทธิ์ของผู้สอบโควตา เพื่อศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2530 โดยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่าสาเหตุที่ทำให้ผู้สอบคัดเลือกได้ตัดสินใจสละ สิทธิ์ในการเข้าศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้สอบคัดเลือกได้โดยระบบโควตา ในมหาวิทยาลัย

เชียงใหม่ ในปี 2530 มีสาเหตุสำคัญ 3 ประการได้แก่

- ประการแรก โอกาสการทำงานทำในอนาคต โดยผู้สละสิทธิ์คิดว่าเมื่อเรียน จบแล้วจะหางานทำได้ยาก
- ประการที่สอง ความนิยมชมชอบในคณะหรือสาขาวิชาที่ได้เข้าศึกษา อันเป็น ผลมาจากการเปิดโอกาสให้เลือกสอบได้หลายคณะ หรือสาขา วิชา และผู้สละสิทธิ์ไม่สามารถสอบเข้าในคณะหรือสาขาวิชาที่ ตนเองชอบมากที่สุดหรือเลือกเป็นอันดับแรกได้
- ประการที่สาม การขาดทุนทรัพย์ในการศึกษา เนื่องจากฐานะทางเศรษฐกิจ ของครอบครัวยังไม่เอื้ออำนวยเท่าที่ควร ทั้งนี้จากการศึกษา ในรายละเอียดพบว่า ผู้สละสิทธิ์ในการศึกษาส่วนใหญ่มีบิดา มารดาประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม